



HUMANISTINEN  
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

## **Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla?**

Lasten ja nuorten osallisuustyö Rauman kaupungissa

*Mirja Parjanen*

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210

op)

Arvioitavaksi jättämisaika 03/2015

[www.humak.fi](http://www.humak.fi)



**HUMANISTINEN  
AMMATTIKORKEAKOULU**

**OPINNÄYTETYÖ**

# HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

## Koulutusohjelman nimi

### TIIVISTELMÄ

<b>Työn tekijä</b> Mirja Parjanen	<b>Sivumäärä</b> 32 ja 13 liitesivua
<b>Työn nimi</b> Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla?	
<b>Ohjaava(t) opettaja(t)</b> Juha Niiranen	
<b>Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja</b> Rauman kaupunki Nuorisopalvelut	
<b>Tiivistelmä</b> <p>Opinnäytetyöni on toiminnallinen opinnäytetyö. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli järjestää Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla? -tapahtuma ja juurruttaa se osaksi Raumalla tapahtuvaa lasten ja nuorten kuulemistä.</p> <p>Tilaaajan toiveena oli nykyisen tilanteen kriittinen tarkastelu ja toimivan kuulemisjärjestelmämallin luominen. Työssäni tarkastelen, mitä Raumalla on tehty ja miten toimintaa voitaisiin jatkossa kehittää. Kuullaanko -tapahtumassa nuorisovaltuusto ja Rauman lasten parlamentti käyvät vuoropuhelua kaupungin viranhaltijoiden ja kunnallispoliitikkojen kanssa. Tapahtuman tavoitteena on parantaa lasten ja nuorten elinoloja Raumalla.</p> <p>Onnistuneen tapahtuman saavuttamiseksi raumalaisille lapsille ja nuorille teetettiin Webropol-kysely. Kyselyn aiheena oli lapsille ja nuorille suunnatut palvelut Raumalla. Kyselyn kysymykset on koottu tapahtumaan kutsuttavilta tahoilta. Tämän toivotaan lisäävän aikuisten sitoutumista asialle ja samalla lisäävän tietoisuutta osallisuuden tärkeydestä. Kyselyn tulokset julkaistiin tapahtumassa. Itse kysely ei ollut opinnäytetyön aiheena, sitä hyödynnettiin onnistuneen tapahtuman valmisteluissa. Tapahtumassa teemoina oli kyselyn aiheita, erityisesti ne aiheet mitkä nostattivat suurinta huolta lapsissa ja nuorissa. Lapset ja nuoret kävivät rakentavaa keskustelua paikalla olevien päättäjien kanssa. Tavoitteena on tapahtuman aikana saada konkreettisia parannusehdotuksia, ja lasten ja nuorten asioista päättävät aikuiset saivat paljon tärkeää tietoa lasten ja nuorten elinoloista Raumalla. Tapahtuma itsessään edistää kuulemisen toteutumista Raumalla.</p> <p>Opinnäytetyö tarjoaa omia parannusehdotuksia kuulemisjärjestelmän kehittämiseen Raumalla. Tapahtuma itsessään on toimiva konsepti, mutta tapahtumien välissä tapahtuvaa vuoropuhelua on aiheellista kehittää. Kokonaisvaltaiseen lasten ja nuorten kuulemiseen opinnäytetyö antaa oman ehdotuksensa.</p> <p>Lasten ja nuorten näkökulmasta kuulemisella ja kuulluksi tulemisella on tärkeä osuus heidän elämässään. Meillä kaikilla on tarve tulla kuulluiksi ja olemme oman elämämme asiantuntijoita. Kuntaorganisaatiossa on monia eri hallintokuntia ja jokaisessa tehdään päätöksiä, jotka koskettavat lapsia ja nuoria. Jotta kuuleminen voi tapahtua, on oltava riittävä määrä tietoa sekä toimiva malli lasten ja nuorten kuulemisen toteutumiseksi. Osallisuuden lisääminen kehittää lasten ja nuorten itsetuntoa ja auttaa heitä kasvamaan aktiivisiksi aikuisiksi.</p>	
<b>Asiasanat</b> osallisuus, nuoret, kuuleminen	

**HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES**  
**Name of the Degree Programme**

**ABSTRACT**

<b>Author</b> Mirja Parjanen	<b>Number of Pages</b> 32
<b>Title</b> Are the Children and Youth heard in Rauma?	
<b>Supervisor(s)</b> Juha Niiranen	
<b>Subscriber and/or Mentor</b> City of Rauma, Youth Services	
<b>Abstract</b> <p>This is a practical thesis. The goal of this thesis project was to organize an Are the Children and Youth heard in Rauma? event and to root it as a part of the process of having the children and youth in the city of Rauma be heard by the decision makers. The subscriber of the project hoped to have a critical review of the current situation and to create a functional model for having the voices of the children and youth be heard by the decision makers.</p> <p>The thesis reviews what has been done in Rauma and how the work could be improved in the future. In the Kuullaanko (Are They Heard?) event, the Youth Assembly and the Rauma Children's Parliament have a dialogue with the city officials and municipal politicians. The goal of the event is to improve the living conditions of the children and youth in Rauma.</p> <p>To make the event successful, a Webropol-questionnaire was given to the children and youth in Rauma. The subjects of the questionnaire were related to the services for the children and youth in Rauma. The questions were collected from the parties that were invited to participate in the event. This is hoped to increase the commitment by the adults to the issue and to increase the awareness in importance of the participation. The results of the questionnaire were published during the event. The questionnaire itself is not a part of the thesis; it was utilized in preparing the successful event. The themes of the event included the topics that came up during the survey, particularly those topics that generated the most concern among the children and youth. The children and youth had a good dialogue with the decision makers that were present in the event. The goal of the event was to get tangible suggestions for improvement, and the adults who are making decisions received a lot of important information concerning the living conditions of the children and youth in Rauma. The event itself enhances the materializing of being heard in Rauma.</p> <p>The thesis provides suggestions for improvement in developing the process and system of being heard in Rauma. The event itself is a functional concept, but it is important to develop the dialogue between the events. The thesis provides suggestions for comprehensive hearing of the children and youth.</p> <p>From the viewpoint of the children and youth, hearing and being heard are important elements in their lives. Each of us has a need to be heard and we are the experts of our own lives. There are many administrative entities in a municipal organization and each make decisions that impact the children and youth. To be heard, there must be sufficient amount of information and an operational model for the hearing of the children and youth. Increasing participation develops the self-esteem of the children and youth and helps them to grow up into active adulthood.</p>	
<b>Keywords</b> participation, youth, hearing	

## SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2. LASTEN JA NUORTEN OSALLISUUS	7
2.2 Miksi osallisuus on tärkeää?	9
2.3 Lasten ja nuorten osallisuus kuntaorganisaatiossa	11
2.4 Lasten ja nuorten osallisuustyö Raumalla	12
3. ENNAKKOVALMISTELUT	14
3.1 Kysely	16
3.1.1 Kysely päivään kutsuttaville aikuisille	16
3.1.2 Kysely Raumalaisille lapsille ja nuorille	19
3.1.3 Kyselyn analysointi	20
3.2 Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla?-tapahtuman valmistelut	22
4. TAPAHTUMAPÄIVÄ	24
4.1 Ryhmätyöskentely	25
5. JOHTOPÄÄTÖKSET	28
5.1 Arviointi päivän kulusta	29
5.2. Kehittämisehdotukset	30
LÄHTEET	34
LIITTEET	

## 1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka aiheena on lasten ja nuorten osallisuus Raumalla. Pääpainona oli Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla? -tapahtuman järjestäminen. Tavoitteenani ja tilaajan toiveena on saada tapahtuma vakiintuneeksi käytännöksi Raumalla, sekä löytää kehitysehdotuksia kuulemisjärjestelmän juurruttamiseen Raumalla. Juurrutus- ja kehitystyötä pohtiessani päädyin tekemään kyselyä Raumlaisille lapsille ja nuorille. Kysely kulkee rinnalla koko tämän opinnäytetyöprosessin, mutta ei ole varsinainen työ. Kysely toimii lähinnä välineenä, jolla saavutan työlleni asettamani tavoitteen.

Osallisuustyötä lasten ja nuorten parissa on Raumalla tehty jo vuosia, mutta lasten ja nuorten kuulemisjärjestelmä ei ole kehittynyt toivotulla tavalla. Opinnäytetyöni tarkoitus on olla hyvinkin kriittinen, löytää epäkohtia ja antaa kehittämisehdotuksia. Tilaaja lainatakseni, ”Ilman kriittistä arviointia ja palautetta muutosta ei tapahdu”. Tämä lause mielessäni lähdin kirjoittamaan työtäni. Haluan myös nostaa esille hyviä ja toimivia asioita, jottei työni olisi pelkää kritiikkiä.

Raumalla on viime vuosina pyritty kehittämään voimakkaasti lasten ja nuorten osallisuutta. Nuorisovaltuusto on toiminut Raumalla jo 1990-luvun alusta, Lasten Parlamentti on ollut toiminnassa neljä vuotta. Raumalla aloitettiin lasten ja nuorten kuulemisjärjestelmä ja tämän puitteissa järjestettiin keväällä 2010 Rauman ensimmäinen Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla? -tapahtuma. Kuulemisjärjestelmällä on Rauman kaupunginvaltuuston hyväksyntä. Vuosittain järjestettävä tapahtuma on osa suurempaa kokonaisuutta. Se on yksi kuulemisjärjestelmän työmuoto. Lisäksi tapahtuman ympärille on tarkoitus luoda jatkuva kuulemisjärjestelmä. Tämä järjestelmä mahdollistaa lasten, nuorten ja viranhaltijoiden välisen yhteydenpidon.

Olen ollut mukana Kuullaanko-tapahtuman järjestelyissä neljä vuotta. Tapahtuma on järjestetty joka kevät ja nyt oli vuorossa neljäs kerta. Toiminta Raumalla on siis vielä melko uutta, eikä pysyviä käytäntöjä ole vielä muokkautunut.

Lasten ja nuorten kuulemisen ei pitäisi olla vain yksittäinen projekti tai tapahtuma, vaan sen tulee olla asenne, joka kunnioittaa lasten ja nuorten mielipiteitä. Tämän asenteen tulisi muuttua käytännöksi monin tavoin. Sen tulisi mahdollistaa lasten ja nuorten toimisen käytännössä, ja kasvattaa heistä aktiivisia aikuisia. (Gretschel, Kii-lakoski 2012,23)

Lasten ja nuorten vaikuttajaryhmät toimivat jo Raumalla ja toimintaa ryhmissä on kehitetty. Nämä ryhmät eivät ole kuitenkaan vielä onnistuneet vakiinnuttamaan paikkaansa osana kaupungin organisaatiota. Kaupungissa ei yleisellä tasolla osata vielä täysin hyödyntää lasten ja nuorten asiantuntemusta. Kuulemisjärjestelmän tulisi olla kaksisuuntaisesti toimivakanava, jonka kautta lasten ja nuorten kuuleminen olisi helppoa ja luontevaa. Kuulemisjärjestelmän ideana on, että viranhaltijat voisivat tarvittaessa olla helposti yhteydessä lapsiin ja nuoriin sekä hyödyntää nuorten asiantuntemusta valmistelleessaan asioita, jotka vaikuttavat lasten ja nuorten elinoloihin. Tärkeää on myös saada kuuluville lasten ja nuorten mielipide eri asioista sekä lasten ja nuorten oma aktiivisuus. Lapsille ja nuorille kuulemisjärjestelmä tarjoaa kanavan, jonka kautta he voivat saada helposti yhteyden viranhaltijoihin.

Aikaisemmissa Kuullaanko -päivissä on tullut kuulluksi Nuorisovaltuustossa ja Lasten Parlamentissa olevien lasten ja nuorten ääni. Tapahtumassa on ollut läsnä ainoastaan kaupungin organisaatiossa työskenteleviä sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäseniä. Opinnäytetyöni kehittämistehtävänä on Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla? -tapahtuman päivittäminen sekä pohtia, miten lasten ja nuorten ääni saataisiin paremmin esiin tuona päivänä. Opinnäytetyössäni esitän ainestooni pohjautuvan mallin lasten ja nuorten kuulemisjärjestelmäksi Raumalla.

Tämän prosessin aikana olen huomannut paljon kehitettäviä asioita. Kun olen pohtinut ja lukenut osallisuudesta, olen kriittisesti arvioinut osallisuutta Raumalla. Siinä samalla olen joutunut tarkastelemaan myös omaa työtäni. Minun työnkuvaani on viimeiset neljä vuotta kuulunut osallisuus, erityisesti lasten ja nuorten osallisuusmahdollisuuksien kehittäminen Raumalla. Tämä prosessi on ollut yllättävän raskas. Välillä on ollut raskasta tarkastella omaa työtäni kriittisesti, sitä miten on itse toiminut ja miksi. Näin jälkikäteen olisi ehkä ollut itseään kohtaan armollisempaa valita jokin muu aihe opinnäytetyön aiheeksi. Kuitenkin ilman rakentavaa kritiikkiä ja parannusehdo-

tuksia asiat eivät muutu tai mene eteenpäin. Uskon, että tämä opinnäytetyö vie osallistaan lasten ja nuorten kuulemista Raumalla eteenpäin ja pystymme luomaan pysyviä ja toimivia keinoja osallisuuteen. Prosessin myötä oma osaamiseni ja ammattitaitoni on kehittynyt. Tämä on työtä, jota ei voi tehdä yksin ja eikä se tule koskaan täysin valmiiksi.

## 2. LASTEN JA NUORTEN OSALLISUUS

Mitä osallisuus sitten on? Miksi sitä pitää tehdä? Tai, miten sitä pitää tehdä? Tämän kappaleen tarkoituksena on ainakin osittain vastata näihin kysymyksiin.

Osallisuudessa on kyse paljon suuremmista asioista kuin vain lasten ja nuorten kuulemisesta. Osallisuus herättää monenlaisia ajatuksia, kysymyksiä ja jopa pelkoakin. Kirjassa Nuorisotyötä on tehtävä (2007) on koottu usean eri kirjoittajan artikkeleita. Omassa artikkelissaan Sari Vesikansa pohtii syitä miksi osallisuuteen liittyy usein myös pelkoa. Pelkoa esiintyy usein nimenomaan nuorisotyöntekijöiden ja opettajien keskuudessa. Pelko liittyy valtaan ja siihen, että lapset ja nuoret vievät meiltä ammatikasvattajilta auktoriteetin pois, kun annamme päätäntövaltaa heille. Monet pelkäävät, että jos edistämme lasten ja nuorten osallisuutta, se vie meiltä aikuisilta vallan pois. Ajatellaan, että kun lapset ja nuoret saavat lisää valtaa, siirtyy valta pois aikuisilta. Osallisuus ei kuitenkaan tarkoita tätä. Se, että kuulemme lapsia ja nuoria sekä annamme heille valtaa päättää elinolosuhteistaan, ei poista aikuisten asemaa vastuullisina vallankäyttäjinä lasten ja nuorten kasvatustyössä (Vesikansa 2007,209).

Osallisuus on vaikuttamista asioihin, niihin asioihin jotka koskevat lapsia ja nuoria. Osallisuuden tarkoitus on luoda tunne, että minä kuulun johonkin. Kirjassa Lasten ja Nuorten kirja Kiilakoski pohtii osallisuutta käsitteenä. Hän huomasi, miten haasteellista on lyhyesti määritellä sana *osallisuus*. *Osallisuus* on laaja käsite; se pitää sisällään paljon. *Osallisuutta* käsitteenä on tutkittu paljonkin ja yritetty määritellä sitä. Tässä ei ole kuitenkaan täysin onnistuttu. Tämä on jokseenkin ongelmallista, koska nyt sanan *osallisuus* taakse voidaan laittaa monenlaista toimintaa, ja perustella minkälaista politiikkaa tahansa, josta kaikki ei ole millään tavoin lasten ja nuorten kuulemista, eikä vastaa osallisuuden tarkoitusta. Kiilakoski tarkastelee käsitettä osallisuus sen vasta-



kohtien kautta. Osallisuuden vastakohtia ovat välinpitämättömyys, osattomuus, syrjäytyminen ja vieraantuminen. ( Kiilakoski 2008,18)

Osallisuus ei ole pelkästään toimintamenetelmä tai jokin silloin tällöin tehtävä projekti. Osallisuuden on oltava jatkuvaa toimintaa ja kunnioitusta lasten ja nuorten mielipiteitä kohtaan. Osallisuus antaa lapsille ja nuorille todellisia mahdollisuuksia toimia ja muuttaa elinolosuhteitaan. Ennen kaikkea osallisuuden päämäärä on elinolojen kehittäminen ja yhteisten asioiden parantaminen.

Osallisuus ei synny itsestään; se vaatii työtä ja toimivia kuulemismalleja. Lapsilla ja nuorilla tulee olla omia toimintaryhmiä, kuten nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti. Lasten ja nuorten kuulemisen on oltava kunnan rakenteissa. Kunnallisessa organisaatiossa on oltava kanavat joiden kautta kuuleminen on yksinkertaista toteuttaa. Lasten parlamentit ja nuorisovaltuustot edistävät osallisuutta, sekä lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia kunnallisessa päätöksen teossa (Liisa Horelli & Lotta Haikola & Tiina Sotkansiira 2007,209)

Se, että lasten ja nuorten kuuleminen kunnassa toimii hyvin, on monen asian summa. Se vaatii tahtotilan lisäksi resursseja sekä ammattitaitoa. Se vaatii aikuisten ja lasten välistä yhteistyötä. Osallisuus rakennetaan aikuisten ja lasten välille. Molemmilla on oma roolinsa onnistuneen osallisuuden toteutumisessa.

Oppaassa Osallisuuden taloa rakentamassa verrataan osallisuutta taloon. Perustuksen luovat toimijat, toiminta ja tavoitteet. Vahvalle perustukselle rakennettu talo pysyy tuiskeessakin pystyssä (Koivu 2010,18).

Osallisuus vaatii monenlaista tietotaitoa mitä menetelmiä käytetään missäkin vaiheessa ja minkäkin ikäisten lasten ja nuorten kanssa. On tunnettava lainsäädäntöä ja kunnallisia toimintatapoja. Kuulemiskäytäntöjä on monia, on löydettävä niistä tai luotava oma malli, joka toimii omassa kunnassa. Osallisuuden toteuttaminen ei ole helppoa, mutta ei myöskään millään tavalla mahdotonta. Oleellisinta on asenne ja ymmärrys osallisuuden tärkeyden suhteen.

Osallisuuden taloa rakentamassa -oppaassa Maija Kuivu valaa perustuksiin juurikin nämä samat asiat sitoutuminen, asenteet ja toimivat menetelmät (Kuivu 2010, 26–27).

Meillä kaikilla on tarve tulla kuulluiksi ja vaikuttaa asioihin, jotka koskevat meitä. Esimerkiksi, jos olet remontoimassa, haluat itse vaikuttaa seinien väriin. Voi olla tilanteita, joissa et halua olla mukana maalaamassa mutta haluat olla kaupassa valitsemassa väriä. Toisessa tilanteessa haluat osallistua itse maalaamiseen. Samoin on kuulemisessa lasten ja nuorten kanssa.

Kirjassa *Nuorisotyötä on tehtävä*, Anu Gretschel pohtii nuorten tarvetta tulla kuulluiksi ja osallistua heitä koskevaan päätöksen tekoon. Lasten ja nuorten kannalta katsottuna tarve tulla kuulluksi voi olla isoa tai pientä. Joissakin tilanteissa lapsille ja nuorille riittää pelkästään se, että heitä on kuultu. Se, että he ovat voineet antaa palautteen ja mielipiteensä asiasta, ja joku muu hoitaa asian loppuun asti, on riittänyt heille. Toisessa tilanteessa lapset ja nuoret haluavat olla itse myös aktiivisesti toteuttamassa hanketta (Gretschel 2007,244).

Onnistunut osallisuus vaatii kaksi asiaa; ensiksikin, lapsilla ja nuorilla on oltava oma kiinnostus vaikuttamiseen ja osallisuuteen. Toiseksi, ympäristön on tarjottava riittävät mahdollisuudet osallisuuteen ja vaikuttamiseen (Kohonen & Tiala 2008,26).

## 2.2 Miksi osallisuus on tärkeää?

Suomen laki antaa osaltaan vastauksen tähän kysymykseen, mutta pelkät lait ja sopimukset eivät määrittele sitä, miksi osallisuus on tärkeää lapsille ja nuorille. Onhan se myös tärkeää meille aikuisille. Meillä kaikilla on tarve olla osallisia jossakin ja tulla kuulluiksi.

Suomen laki turvaa kaikille lapsille ja nuorille yhtenäisen kunnallisen vaikuttamismahdollisuuden. Suomen perustuslaki takaa samat perusoikeudet kaikille. Lain kuudennessa pykälässä todetaan seuraavaa:

*”lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä ja että heidän on saatava kehitystasonsa mukaan vaikuttaa itseään koskeviin asioihin” (Suomen perustuslaki 731/1999)*

Kaikkia alle 29-vuotiaiden kuulemista koskee nuorisolaki.

Lain 8§ sanoo:

*Nuorten osallistuminen ja kuuleminen*

*Nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.*

Myös kuntalain pykälissä 27 ja 28 todetaan, että kuntalaisilla ja palveluiden käyttäjillä on oltava mahdollisuus vaikuttaa kunnan toimintaan ja kuntalaisilla on oltava mahdollisuus tehdä kunnalle aloitteita (17.3.1995/365).

YK:n lapsen oikeuksien sopimus korostaa kaikkien lasten ja nuorten oikeuksia. Eri-tyisesti sen kahdestoista artikla toteaa seuraavaa:

*”Lapsella on oikeus ilmaista omat mielipiteensä kaikissa itseään koskevissa asioissa ja ne on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti”.*

Osallisuus on siis meidän kaikkien kansalaisyhteiskunta. Oppaassa Osallisuuden taloa rakentamassa on hyviä oivalluksia osallisuuden merkityksestä lasten ja nuorten elämään.

Osallisuus on omiaan edistämään lasten ja nuorten hyvinvointia. Osallisuus kasvat-  
taa lapsista ja nuorista aktiivisia aikuisia. Osallisuus on hyvä keino ehkäistä syrjäyty-  
mistä ja kasvattaa lapsen ja nuoren itsetuntoa. Osallisuus edistää demokratiaa ja  
kehittää yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutuksellisuutta. Hyvä osallisuus luo turvallisuutta  
lasten ja nuorten elämään. Toimivassa osallisuudessa lapsi ja nuori voi kokea ole-  
vansa tasa-arvoinen aikuisten kanssa. Hän voi tuntea itsensä arvokkaaksi ja hyväk-  
syttyksi (Maija Koivu 2010, 9-11).

Osallisuutta voidaan pitää syrjäytymisen vastakohtana, joka on jo perustelu osallisuuden tärkeydestä. Osallisuustoiminta antaa lapsille ja nuorille tilaisuuksia kehittää suomalaista demokratiaa. Asioista, jotka koetaan omiksi ja joiden eteen on itse tehnyt työtä, pidetään parempaa huolta.

### 2.3 Lasten ja nuorten osallisuus kuntaorganisaatiossa

Kunta on tärkeässä roolissa lasten ja nuorten osallisuuden toteutumisessa. Lapset ja nuoret ovat kuntalaisia ja tulevia veronmaksajia. Eikö ole siis kaikkien etu huolehtia lasten ja nuorten kuulemisesta? Erityisesti kunnallisessa organisaatiossa on tärkeää muistaa, että aktiivisista lapsista kasvaa aktiivisia aikuisia.

Kirjassa *Demokratian oppitunti* todetaan kaiken kattavan osallisuuden toteutumisen kunta organisaatiossa olevan vaikeaa ja turhan usein vain nuorisotoimi toteuttaa osallisuutta. Näin ollen lasten ja nuorten ääni tulee kuulluksi vain nuorisotoimen palveluiden osalta. (Gretschel, Kiilakoski 2012, 74–75)

Artikkelissa ”Muistiinpanoja demokratian oppitunnista” käydään keskustelua siitä, kenen tehtävä kunnassa osallisuus oikein on? Usein nähdään, että lasten ja nuorten osallisuus kunnassa on vain nuorisotoimen ja koulutoimen tehtävänä. Nämä tahot kantavat varmasti suurimman vastuun toimivien käytäntöjen luomisesta, mutta osallisuus kuuluu silti kaikille. Käytäntöjen luominen, lasten ja nuorten vaikuttamisryhmien ylläpitäminen ja kehitystyö ovat selkeästi nuorisotoimen ja koulutoimen tehtäviä. Lasten ja nuorten kuuleminen, sekä heidän mukaan ottaminen kunnalliseen päätöksentekoprosessiin kuuluu yhteisesti kaikille. Se kuuluu kunnan jokaiseen hallintokuntaan, valtuustoille, yhdistykselle ja seuroille. Kaikille, jotka tarjoavat palveluja lapsille ja nuorille, tai tekevät päätöksiä, jotka vaikuttavat lasten ja nuorten elinoloihin. (Gretschel, Kiilakoski 2012, 25)

Osallisuuden henki on löydyttävä kunnan jokaisessa hallintokunnassa. Kaikissa hallintokunnissa päätetään asioista, jotka koskettavat lapsia ja nuoria. Aiheet vaihtelevat ja toisinaan sen vaikutus lapsiin ja nuoriin ei ole selkeästi nähtävissä.

Jotta voisimme parantaa lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia kunnissa, tulisi heidän osallisuutensa tukemisen olla osa jokapäiväistä kuntapolitiikkaa ja päätöksentekoa. Se, että kasvatamme lapset ja nuoret aktiivisiksi aikuisiksi, vaatii pitkäjänteistä työtä osallisuuden eteen.

Kirjassa Lasten ja nuorten kunta, Joensuu pohtii lasten ja nuorten roolia kunnassa. Lasten ja nuorten rooli kunnissa on kaksijakoinen. Toisaalta lapset ja nuoret ovat suojelun ja huolenpidon kohteina. Samanaikaisesti he ovat kuntalaisia, eli asiakkaita, joiden aktiivisuutta ei aina osata huomioida. (Joensuu, 152)

Kunta muodostaa lasten ja nuorten elinympäristön. Kotikunnan alueella sijaitsevat koulut, päiväkodit, kirjastot, puistot, urheilukentät ja pyörätiet ovat tärkeä osa lasten ja nuorten elinympäristöä. Nämä luovat elinolot lapsille ja nuorille. Siellä he kasvavat ja oppivat. Kunnan eri toimijat tekevät päätöksiä, jotka vaikuttavat lasten ja nuorten elämään. Päätökset vaikuttavat lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Eikö ole luontevaa, puistoa rakennettaessa, kysyä tulevien käyttäjien mielipidettä ja toteuttaa niitä? Mitä hyötyä on puistolla, joka ei palvele lasten tarpeita? Kuinka usein saatamme kysyä lasten mielipidettä, mutta päätöstä tehdessä sille ei anneta merkitystä? Onko tämä osallisuutta? Mielestäni ei, laki kyllä täyttyy. Olemme kuulleet lapsia ja nuoria heitä koskevassa asiassa, mutta se ei ole näytellyt mitään osaa päätöstä tehdessä. Osallisuuden tulisi antaa kokemuksen vaikuttaa ympäristöön ja olla osa sitä. Olla osana toimintaa, ei vain toiminnan kohteena. Miksi kunnan sitten tulee olla kiinnostunut lasten ja nuorten mielipiteistä? Lapset ja nuoret ovat osa kuntaa, aivan niin kuin aikuisetkin. He ovat oman elinpiirinsä asiantuntijoita. Heitä kuulemalla kunta voi tehdä parempia, ja myös kustannustehokkaampia päätöksiä.

#### 2.4 Lasten ja nuorten osallisuustyö Raumalla

Raumalla osallisuutta on jossakin mittakaavassa tehty jo pitkään. Nuorisovaltuusto on toiminut Raumalla toistakymmentä vuotta. Nuorisovaltuuston aikaansaamaa on muun muassa skeittihalli. Lasten Parlamentti aloitti toimintansa vuonna 2009. Kuulemisjärjestelmää on alettu valmistelemaan samoihin aikoihin. Tämän puitteissa en-

simmainen Kuullanko lapsia ja nuoria Raumalla?-tapahtuma järjestettiin keväällä 2010. Tämän jälkeen tapahtuma on järjestetty joka kevät.

Varsinaista kuulemisjärjestelmää on kehitetty, jotta lasten ja nuorten kuuleminen tapahtuminen välissä olisi myös luontevaa. Toimivan kuulemisjärjestelmän luominen vaatii aikaa ja resursseja. Tässä ei ole aivan tavoitteiden mukaisesti onnistuttu. Paljon on menty toki eteenpäin näinä vuosina. Pääpaino on viime vuosina ollut itse tapahtuman järjestelyissä sekä lasten ja nuorten vaikuttajaryhmien kehityksessä. Eri-tyisesti nuorisovaltuustotoiminta on kehittynyt. Se onkin Raumalla hyvin toimiva nuorten vaikuttajaryhmä. Nuorisovaltuusto on tehnyt paljon työtä raumalaisten lasten ja nuorten elinolojen parantamisen eteen. Nuorisovaltuustolla on edustus Rauman kaupungin eri työryhmissä. Nuorisovaltuusto on ollut mukana järjestämässä leirejä ja tapahtumia lapsille ja nuorille. Viime vuosina iso asia on ollut päihdevalistusvideon tekeminen ja tällä hetkellä heillä on työn alla seksuaalivalistusvideo. Viime vuonna nuorisovaltuusto pääsi myös kokouspalkkion piiriin. Raumalla on aktiivisesti koulutettu nuorisovaltuuston jäseniä ja heillä on ollut mahdollisuus osallistua Nuorisovaltuustojen Liiton tapahtumiin ja koulutusviikonloppuihin.

Rauman lasten parlamentin kanssa toiminta on vielä vähäisempää, mutta säännöllistä. He ovat olleet mukana jokavuotisessa Kuullaanko -tapahtumassa. Lisäksi he ovat antaneet kannanottoja sekä järjestäneet osallisuuskylpyjä. Raumalla Nuorisovaltuustoon voivat tulla kaikki vaikuttamisesta kiinnostuneet nuoret, ja toiminnassa saa olla mukana kunnes täyttää 20 vuotta. Lasten parlamenttiin valitaan kahden vuoden välein edustaja jokaisesta alakoulusta.

Rauman kaupungin nuorisopalveluissa työskentelee kuusi nuoriso-ohjaajaa ja heidän esimiehenään nuorisotyön koordinaattori. Nuorten työpajalla, etsivässä nuorisotyössä sekä yhteiskuntatakuuhankkeessa toimii yhteensä 19 henkeä. Kaikkien esimiehenä on nuorisopäällikkö.

Vuoden 2013 virallisen väestölaskennan mukaan Raumalla asuu 39 551 asukasta. Väestörakenne on seuraavanlainen: 0-14 vuotiaita on 14,4 %, 15-64 -vuotiaita on 62,9 % ja 9-18 -vuotiaita on 7.8 %. Näin ollen Raumalla asuu yli 3100 9-18-vuotiasta

lasta ja nuorta. Tätä ikäryhmää varten Raumalla työskentelee kuusi nuoriso-ohjaajaa. Laskennallisesti se tekee n. 500 nuorta per ohjaaja.

Rauman kaupungin organisaatiossa nuorisopalvelut kuuluvat Kulttuuri- ja vapaa-aikaviraston alaisuuteen. Osallisuustyö kuuluu yhtenä työtehtävänä yhden nuoriso-ohjaajan toimenkuvaan. Käytännössä tämä on välillä johtanut tilanteisiin, missä kenenkään ei ole ollut aikaa keskittyä kehittämään lasten ja nuorten osallisuutta Raumalla. Itse olen kamppailut tämän asian kanssa muutamia vuosia. Osallisuus on sisältynyt minun toimenkuvaani, monen muun asian ohella. Kehitystyötä on tehty muiden töiden ohella, eikä sille ole resursoitu juurikaan aikaa. Tämä on tuonut oman haasteen kaupunkimme osallisuustyön kehittämisessä. Resurssien vähyyttä osallisuustyöhön ei ole johtunut siitä, ettei asiaa olisi pidetty tärkeänä. Resursseja ei yksinkertaisesti ole ollut. Asia on koettu tärkeäksi ja kehitystyötä tehty mahdollisuuksien mukaan. Vallitseva resurssien vähyyttä on aiheuttanut sen, ettei meillä ole ollut juurikaan mahdollisuuksia osallistua koulutuksiin tai kiertää muissa kunnissa hakemassa kokemuksia osallisuustyöstä. Osallisuustyötä on siis lähdetty tekemään pienin voimavaroin. Kaikesta huolimatta, työyhteisössäni on vallinnut voimakas halu kehittää lasten ja nuorten osallisuustyötä Raumalla. Asia ei ole myöskään edennyt muissa hallintokunnissa toivotulla tavalla. Esimiesten välinen vuoropuhelu ja koko kaupungin yhteinen linjaus ei ole toteutunut toivotulla tavalla. Työtä on tehty paljon omin voimin ja ideoin. Opinnäytetyöni tarkoituksena on luoda helppo malli, jolla lasten ja nuorten kuuleminen voidaan toteuttaa eri hallintokunnissa. Uskon, että suurin ongelma kunnassamme ovat olleet resurssien vähyyttä ja toimivasta kuulemisjärjestelmämallista tiedottaminen ja sen juurruttaminen läpi kaupungin organisaation. Tämä työ vaatii aikaa ja paljon yhteistyötä kunnan jokaisessa hallintokunnassa. Ilman toimivaa järjestelmää ja riittävää tiedon levittämistä yksittäisen virkamiehen on vaikeaa toteuttaa lasten ja nuorten kuulemista.

### 3. ENNAKKOVALMISTELUT

Opinnäytetyöni tavoitteena on järjestää Kuullanko lapsia ja nuoria Raumalla?-tapahtuma, sekä kehittää sitä ja juurruttaa se osaksi lasten ja nuorten kuulemista Raumalla. Tapahtumassa lapset ja nuoret käyvät vuoropuhelua aikuisten kanssa. Tapahtumaan on kutsuttu Nuorisovaltuusto, Rauman lasten parlamentti ja kaupungin

organisaatiosta viranhaltijoita sekä lautakunnan jäseniä. Tällä kertaa lisättiin kutsuttavien aikuisten määrää. Listaan lisättiin kaupunginvaltuusto, yrittäjiä sekä kolmannen sektorin edustajia. Tapahtuma on järjestetty kolme kertaa, eli tämä tapahtuma on järjestykseltään neljäs. Tapahtumien järjestelyistä ja koollekutsusta on joka kerta vastannut Rauman kaupungin nuorisopalvelut.

Aloitin tapahtuman valmistelut teeman valinnalla. Päivän teemaksi valitsin ”Palvelut lapsille ja nuorille Raumalla”. Teemaan päädyin, koska se pitää sisällään paljon, harrastamisesta aina erikoissairaanhoidollisiin palveluihin. Päivän teeman valinnan toivoin myös kiinnostavan aikuisia ja mahdollisimman laajasti eri toimijoita, sekä edistävän opinnäytetyölle asetettua tavoitetta. Mikäli eri tahot kokisivat päivän aiheet tärkeiksi oman työnsä kannalta, he varmasti sitoutusivat tapahtumaan, mikä osaltaan edistää tapahtuman juurruttamista osaksi lasten ja nuorten kuulemista Raumalla.

Kunnat käyttävät paljon varoja lasten ja nuorten palveluihin, joten on luonnollista kysyä lapsilta ja nuorilta heidän mielipidettään näistä palveluista. Pitkällä aikavälillä tämä on myös kustannustehokasta. Ei ole mitään järkeä tarjota palvelua, jota nuoret eivät tarvitse tai pitää yllä nuorille suunnattu palvelua, josta nuoret eivät tiedä. Aikaisemmissa Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla? -tapahtumissa paikalla on ollut nuorten lisäksi vain virkamiehiä Rauman kaupungin organisaatiosta. Mielestäni myös kaupungin valtuuston ja lautakuntien läsnäolo päivässä olisi äärimmäisen tärkeää. He ovat päättäjinä tärkeässä roolissa kuntaorganisaatiossa. Koen, että lapsen ja nuoren näkökulmasta sillä, kuka hänen tarvitseman palvelun tarjoaa, ei ole merkitystä. Siksi myös paikallisten yrittäjien ja yhdistysten osallistuminen olisi tärkeää. Näinä tiukkoina taloudellisina aikoina on entistä tärkeämpää tehdä yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Onko meillä kunnallisessa organisaatiossa riittävästi tietoa siitä mitä palveluja kolmas sektori tai yritykset tarjoavat? Tarkoitus ei ole keskinäinen kilpailu, vaan parantaa palveluja ja poistaa mahdollisia päällekkäisyyksiä. Tästä syystä lähdin laajentamaan kutsuttavien joukkoa.



### 3.1 Kysely

Pohtiessani tapaa, millä saada lasten ja nuorten ääni mahdollisimman kattavasti esiin, päädyin teettämään heille asiasta kyselyn. Seuraava ongelmana oli miten laatia kysymykset kyselyyn. Miten saada aikuiset kaupungin organisaatiossa ja luottamustehtävissä toimijat sitoutumaan Kuullaanko -päivään? Kuinka saada aikuiset ymmärtämään asian tärkeys ja mitkä asiat edesauttaisivat tapahtuman vakiintumista osaksi lasten ja nuorten kuulemistyötä Raumalla? Näiden tavoitteiden pohjalta päädyin tekemään kyselyn ensin aikuisille, jonka pohjalta tein kyselyn lapsille ja nuorille. Ajattelin, että jos virkamiehet ja päättäjät saavat itse valita asioita joita lapsilta ja nuorilta kysytään, niin tämä sitouttaisi heitä paremmin. He tulisivat mielellään Kuullaanko -päivään kuulemaan kyselyn tulokset ja keskustelemaan nuorten kanssa. Kyselyjen teko on siis keino tavoitteen saavuttamiseen ja idea kehittyi juurruttamis- ja kehitystyön oheistuotteena. Tästä syystä en kovinkaan tarkasti analysoi kyselyitä ja niiden tuloksia opinnäytetyössäni.

Käytännössä toteutin siis kaksi kyselyä. Käytin kyselyä hyväkseni tavoitteen saavuttamiseksi. Kysely on opinnäytetyöni oheistuote eikä sinänsä opinnäytetyöni aihe. Tästä syystä en käsittele tuloksia mitenkään tarkasti. Opinnäytetyön pääpaino on tapahtuman järjestelyssä ja tapahtuman vakiinnuttamisessa osana lasten ja nuorten kuulemistyötä Raumalla.

#### 3.1.1 Kysely päivään kutsuttaville aikuisille

Toteutin kyselyn sähköpostikyselynä päivään kutsuttaville aikuisille (sähköpostikysely liitteenä numero 1). Lähestyin Rauman kaupungin virastojen johtajia heitä on viisi sekä eri tulosalueiden päälliköitä joista lähestyin yhdeksää. koko kaupunginvaltuustoa, heitä on yksitoista. Lähestyin myös Seurakuntaa ja Rauman seudun yrittäjiä, molempiin tahoihin lähti yksi kysely. Kyselyn lähetin myös kulttuuri- ja vapaa-aikaviraston lautakunnan ja kasvatusta ja opetus-viraston lautakunnan puheenjohtajille, toivoi heidän välittävän viestiä eteenpäin. Kyselyn lähetin siis yhteensä 27 aikuiselle. Tämä oli kokeilukerta, joten ulkopuolelle jäi paljon tärkeitä tahoja, monia yhdistyksiä

ja seuroja. Palaute oli hyvää, joten seuraavalla kerralla on tarkoitus laajentaa kutsutavien tahojen määrää. Lähetin kyselyt jo edellä mainituille tahoille ja kysyin heiltä, mitä he haluaisivat kysyä raumalaisilta lapsilta ja nuorilta.

Kävin tapaamassa Rauman kaupunginjohtajaa. Hän oli hyvin sitoutunut asiaan ja piti työtani äärimmäisen tärkeänä. Kysyin kaupunginjohtajan terveiset ja kysymyksen nuorille ja ne liitin sellaisenaan lasten ja nuorten kyselyyn. Kyselyyni sain vastauksia kymmeneltä eri aikuiselta. Jokainen lähestymäni taho oli vastauksissa edustettuna. Vastaukset saatuani alkoi varsinainen kyselyn tekotyö. Kaikki tulleet vastaukset olivat mukana lopullisessa kyselyssä. Haasteena oli monet avoimiin kysymyksiin saadut vastaukset. Avoimien vastausten läpi käyminen olisi ollut työlästä aikatauluuni nähden, joten muokkasin aikuisilta tulleita vastauksia sellaisiksi, joihin pystyn lisäämään vaihtoehtovastauksia. Monet kysymykset olivat myös ns. ”virkamieskieltä”, joten ne täytyi kirjoittaa lasten ja nuorten ymmärrettäviksi. Tässä työssä oli huomioitava vastaajien suuri ikähaitari. Nuorimmat olivat 10 vuotiaita ja vanhimmat jo täysi-ikäisiä. Kysymysten tuli olla selkeitä ja helposti ymmärrettäviä.

Tässä esimerkkinä muutamia vastauksia, jotka sain ja miten muutin ne lasten ja nuorten kyselyyn.

*”Miten raumalaisten nuorten päihteiden ja erityisesti lisääntyneeseen huumeiden käyttöön meidän viranomaisten tulisi puuttua? Miten valistetaan ja varoitetaan myönteisellä tavalla? Onko lapsilla ja nuorilla Raumalla riittävästi saatavilla sosiaali- ja terveysalan ammatti-ihmisten neuvontaa ja palveluja silloin, kuin kokee niitä tarvitsevan?”*

Lopullisessa kyselyssä kysymykset olivat neljänä erillisenä kysymyksenä.

1. *Onko nykyinen päihdevalistus riittävää? Vastausvaihtoehtoina oli Kyllä, tai Ei ja miksi?*
2. *Tiedätkö mistä voit hakea neuvoja terveyteen, päihteisiin tai muihin mieltäsi painaviin asioihin? Vastausvaihtoehtoina Kyllä tai Ei.*
3. *avoimena kysymyksenä Millä tavalla lasten- ja nuorten parissa työskentelevät voisivat estää lasten ja nuorten huumeiden ja alkoholin kokeilua ja käyttöä?*

4. Mitä palveluita Rauman uuden perhekeskuksen tulisi tarjota lapsille ja nuorille? Valittavana oli seuraavia vaihtoehtoja:

- Nuorten päihdetyöntekijän palvelut
- Nuorten/lasten psykologin kanssa keskustelua
- Nuorten ehkäisyneuvonta, Apua perheen ongelmiin ja
- Muu, mikä?

Tämä esimerkki kuvasi hyvin sitä prosessia, miten lopulliset kysymykset kyselyyn muodostuivat. Sen suurempaa merkitystä esiin nostamalla ei ole.

Lisäsin lisäksi kyselyyn kysymyksiä, joita pidin kyselyn kannalta oleellisina. Näitä olivat vastaajan ikä; sukupuoli; onko lapsilla ja nuorilla tietoa miten he voivat vaikuttaa kotikuntansa asioihin; sekä muut heidän kehittämisideansa koskien nuorisotyötä Raumalla. Tärkeänä tietona oman organisaationi ja työmme kannalta kysymyksen ”Kuinka tärkeäksi koet aikuisen läsnäolon vapaa-ajallasi?” Tästä syystä lisäsin nämä kysymykset kyselyyn muualta tulleiden kysymysten lisäksi.

Useat tahot lähettivät kysymyksiä kyselyyn. Tästä syystä kysymyksillä haettiin laaja-alaisesti lasten ja nuorten mielipidettä palveluista Raumalla. Yrittäjiä kiinnosti, miten nuoret kokevat yrittäjien tarjoamat palvelut. Kouluilla ja sosiaalisektoreilla oli puolestaan aivan erityyppiset kiinnostuksen aiheet. Vapaa-ajalla toimivilla oli taas omat kysymyksensä. Mielestäni kyselyn laatiminen tällä tavalla oli hyvä keino. Se oli toki työlämpi tapa omasta näkökulmastani mutta itse en olisi varmasti keksinyt kysymyksiä näin laaja-alaisesti.

Kokoamalla kyselyn kysymykset suurimmalta osin muilta, vältin omien mielipiteiden välittymisen kyselyyn. Olisi ollut helppo tehdä kysely itse ja painottaa niitä asioita, jotka itse koen tärkeiksi. Alkuun olin pettynyt aikuisten vastausten vähyyteen, mutta jo kyselyä tehdessä pettymys haihtui. Kysely olisi kasvanut liian suureksi, jos kaikki aikuiset olisivat kysymyksen lähettäneet. Olisi ollut vaikeaa tehdä päätöksiä siitä, mitä ottaa kyselyyn ja mitä ei. Kaikilta tahoilta ei ollut helppoa saada vastauksia. Lähestyin muutamia tahoja useampaan kertaan sähköpostin välityksellä. Monesta yrityksestäni huolimatta, jäin ilman vastauksia. Huonoiten vastauksia sain kaupunginvaltuustolta. Kolmas sektori oli todella innostunut ja iloinen että heitäkin huomioidaan.

### 3.1.2 Kysely Raumalaisille lapsille ja nuorille

Kysymysten perusteella tein kyselyn 5.-, 7.- ja 9.-luokan oppilaille ja toisen asteen toisen vuoden opiskelijoille. Pidin tärkeänä, etten muuttaisi kysymysten luonnetta ja etteivät omat asenteeni ja mielipiteeni välittyisi valmiista vastausvaihtoehdoista. Kyselyn toteutin Webropol-kyselynä.

Pelkäsin vastausprosentin jäävän pieneksi, ja niinpä kiersin itse kouluissa ja luokissa esittelemässä kyselyä, kertomassa miksi se tehdään ja mitä merkitystä heidän vastauksillaan on. Samalla kannustin lapsia ja nuoria olemaan aktiivisia ja esittämään toiveitaan. Kerroin heille keinoista, jolla he voivat Raumalla vaikuttaa asioihin ja saada ideansa kuulluiksi. Esittelin samalla Nuorisovaltuustoa ja Lasten Parlamentin toimintaa. Kierrokset olivat sinällään tärkeitä ja kyselyyn vastaaminen oli välillä toissijainen asia. Loin kontakteja lapsiin ja nuoriin sekä suoraan koulujen opettajiin. Sain lapsilta ja nuorilta välitöntä palautetta heille suunnatuista palveluista Raumalla. Vaikka olin mielestäni tehnyt selkeitä kysymyksiä, oli läsnäoloni tärkeää. Usein käyntieni aikana minua pyydettiin avaamaan kysymyksien sisältöä laajemmin. Näin kyselyn tulos on luotettavampi, koska väärinymmärryksen mahdollisuutta on voitu vähentää. Vierailuillani vein lisäksi kaupunginjohtajan terveiset lapsille ja nuorille.

Raumalla on 11 alakoulua ja kolme yläkoulua. Jos koulussa oli yli kaksi luokkaa samaa astetta, tein kyselyn puolelle luokista. Lukioon ja toiselle asteelle en päässyt kyselyä itse esittelemään. Siellä kyselyä mainostettiin infotauluin ja Nuorisovaltuustolaiset mainostivat omissa kouluissaan kyselyä. Todennäköisesti tästä johtuen vastausprosentti toiselta asteelta jäi hyvin alhaiseksi. Olisin mielelläni myös kiertänyt näissä kouluissa, mutta käytännön syistä se oli lähes mahdotonta. Kyselyn kokoaminen, kyselyn tekeminen ja kouluissa kiertäminen oli todella iso osa ajallisesti opinnäytetyötäni. Aikaa tähän prosessiin meni noin 5 viikkoa. Kyselyyn vastasi 593 Raumalaista lasta ja nuorta (tiivistelmä kyselyn vastauksista liitteenä numero 2).

### 3.1.3 Kyselyn analysointi

Kyselyn vastaukset analysoin Rauman kaupungin tarpeisiin tarkasti, mutta koska kysely on niin sanottu sivutuote, en käsittele kyselyn tuloksia tarkasti opinnäytetyössäni. Kyselyn teettäminen oli keino päästä tavoitteeseen ja sitä hyödynnettiin itse tapahtuman järjestelyissä, sekä jatkotyöskentelyssä Raumalla. Opinnäytetyöni keskittyy tapahtuman järjestelyyn ja kehittämiseen, kyselyn tulokset ovat tämän työn kannalta toissijaisia. En halunnut kokonaan jättää kyselyä pois opinnäytetyöstäni, mutta käsittelen tuloksia lyhyesti, ilman tarkempaa analysointia ja pohdintoja.

Valmis kysely vastauksineen oli monikymmensivuinen, sellaisenaan sitä olisi mahdotonta esitellä, joten työyhteisöni avulla saimme kyselyn tiivistettyä reiluun kahteen sivuun. Jokainen vastaus luettiin ja huomioitiin. Samoin myös Lasten parlamentti ja Nuorisovaltuusto saivat tutustua tähän koko materiaaliin.

Vastausten läpikäyminen oli työlästä ja kyselyssä nousi esiin paljon tärkeitä asioita. Niitä kaikkia oli mahdotonta käsitellä yhdessä Kuullanko -iltapäivässä. Priorisointia tehtiin hyvin pitkälle enemmistön mukaan ja sen mukaan, miten kyselyn tekoon osallistuneet yhteistyötahot saisivat mahdollisimman paljon heille tärkeää tietoa. Näin toimiessani ajattelin tämän myös osaltaan auttavan tapahtuman vakiintumista osaksi kuulemistyötä Raumalla. Esimerkiksi noin 2/3 vastaajista oli tyytyväisiä kouluterveydenhuollon palveluihin. Koska suurin osa vastaajista oli tyytyväisiä palveluun, asiaa ei nostettu päivän aiheeksi, vaikka aihe on toki tärkeä. Yksittäisiä kehittämisideoita ja kritiikkiä toki oli, mutta niitä ei saatu koottua yhtenäiseksi aiheeksi, koska tyytymättömyyden syyt olivat hyvin moninaiset. Usea kysymys antoi meille palveluja kehittäville hyvää tietoa nuorten ajatuksista, vaikka ne eivät päivän aiheiksi nousseetkaan. Minulle oli tärkeää tietoa, että vain alle puolet vastaajista tiesi, miten he pystyvät vaikuttamaan kotikuntansa asioihin. Tämä tieto kertoo sen, että on panostettava entistä enemmän tiedottamiseen Rauman lasten ja nuorten vaikuttajaryhmistä, sekä eri vaikuttamismahdollisuuksiin.

Lapsille ja nuorille suunnattujen palveluiden markkinointi on haastavaa. Kyselyssä kysyin, miten nuoret voi tavoittaa parhaiten ja mistä he saavat parhaiten tietoa lapsille ja nuorille suunnatuista palveluista. Vastauksista nousi vahvasti esille sosiaalisen median merkitys. Tiedottamisessa lisäksi merkittävää on myös yhteistyö eri toimijoiden välillä. Koulu on esimerkiksi tärkeässä roolissa palvelujen tiedottamisen suhteen. Näitä asioita ei ole osattu hyödyntää Raumalla riittävästi. Tämä antoi meille aikuisille tärkeää tietoa tavoista, joilla nuoria tavoittaa ja mistä viestintäkanavista heidät parhaiten tavoittaa. Tiedotus kosketti osaltaan kaikkia päivään osallistuvia tahoja, joten se oli helppo valinta yhdeksi päivän teemoista.

Välillä oli äärimmäisen hankalaa tehdä päätöksiä enemmistön perusteella. Useita hyviä kommentteja ja kehittämisideoita jäi tuomatta esiin. Jokin linjausperuste siitä, miten päivän teemat valikoituvat, oli kuitenkin tehtävä ja sitä noudatettava. Tämä oli minulle ja Nuorisovaltuuston nuorille vaikea paikka erityisesti kysymyksen kohdalla ”Uskallanko puuttua koulukiusaamiseen kun näen sitä?” Vastaaajista yli 400 uskalsi ja vain reilu 130 ei uskaltanut. Heidän kertomansa syyt siitä, mikseivät uskaltaneet puuttua kiusaamiseen, olivat tärkeitä. Nämä vastaukset antavat tärkeää tietoa Rauman koulujen henkilökunnalle. Seuraavat esimerkit kertovat hyvin minkä tyyllisiä vastaukset olivat: *”se ei kuitenkaan auta, eikä opettajatkaan auta paljonkaan asiaan.”* Useassa vastauksessa korostui myös pelko: *”Pelkään että joudun itse kiusatuksi.”*

Nämä vastaukset olivat tärkeitä, ja niissä tuli selväksi monen lapsen pelko joutua itse kiusatuksi. Myös pelko siitä, ettei aikuisia kiinnosta tai kiusaaminen ei lopu, vaikka siitä kerrotaan, tuli esille vastauksissa. Tämän asian kohdalla käytiin paljon keskustelua, mutta tällä kerralla se jätettiin päivän ulkopuolelle. Suurin osa kyselyyn vastanneista kokivat uskaltavansa puuttua koulukiusaamiseen. Tieto on tärkeää kasvatus- ja opetusvirastolle ja nämä vastaukset toimitettiin heille. Toivomme heidän osaavan hyödyntää tätä tärkeää tietoa.

Nuorisovaltuusto ja Lasten parlamentti olivat mukana koko päätösprosessissa. Valitsimme päivän teemat yhteistyössä. Heillä oli myös mahdollisuus tutustua koko vastausaineistoon. Aineistossa oli paljon hyviä kommentteja ja epäkohtia joihin Raumalla tulisi kiinnittää huomiota. Valinta oli siis vaikea, mutta piti ottaa huomioon se, että Nuorisovaltuusto ajaa yhteisesti kaikkien Rauman nuorten asiaa. Joten nämä muut

tärkeät asiat jäivät odottamaan seuraavaan kertaan. Rauman Lasten Parlamentti käsittelee kyselyn tuloksia omissa kokouksissaan ja yhteisessä kokouksessa päätimme päivän teemat.

Päivän teemoiksi valikoituivat aiheet seuraavilla otsikoilla:

1. *Yritystoiminta Raumalla*
2. *Tiedotus*
3. *Nuorille suunnattu päihdevalistustyö*
4. *Nuorten kokoontumispaikat, liikuntatilat ja tapahtumat*

Teemat valikoituivat osittain vastausten enemmistöperiaatteella ja osaksi sen perusteella, mitkä aiheet koskevat mahdollisimman laajasti päivään osallistuvia tahoja. Tämän toivoin osaltaan edesauttavan aikuisten sitoutumista päivään, ja näin ollen olisimme taas askeleen lähempänä tavoitetta.

Jokaisella ryhmällä oli lisäksi kysymys Rauman maauimalasta. Se on huonokuntoinen, mutta tärkeä monelle raumalaiselle. Näiden teemojen alle sai linkitettyä lähes kyselyn jokaisen kysymyksen. Tärkeänä koin, että teemapäivänä käsitellään mahdollisimman paljon kyselyn aiheita. Olinhan saanut kysymykset muilta ja toivoin heidän osallistuvan päivän tapahtumaan. On tärkeää, että kyselyn tekoon osallistuvat tahot saavat vastauksia lapsilta ja nuorilta kysymyksiinsä. Paljonkaan asioita ei jäänyt ulkopuolelle. Niihin aiheisiin, jotka jäivät tapahtuman ulkopuolelle kysymyksen lähettänyt taho sai vastaukset joka tapauksessa.

### 3.2 Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla?-tapahtuman valmistelut

Tavoitteeni päivälle oli saada luonteva keskustelu lasten, nuorten ja aikuisten välille. Tutustuttaa heitä toisiinsa ja saada päättäjät näkemään lasten ja nuorten kuulemisen osana työtään. Näin he voivat kokea lasten ja nuorten mielipiteen tärkeyden ja että heidän kuulemisensa ei ole vaikeaa. Toivon sen jatkossa olevan osa jokapäiväistä päätöksentekoa Raumalla.

Päivän aikataulusuunnittelu ja käytännön järjestelyt alkoivat aiheiden valikoiduttua. Päivää valmistellessa oli huomioitava monia asioita. Päiväksi valittiin 8.5.2014. Paikaksi valittiin Rauman kaupungin valtuustosali. Tämän kaltaiselle tapahtumalle se on sopivin paikka. Lasten ja nuorten välipalan hoitaminen ja aikuisten kahvituksen tilaaminen oli ajoissa hoidettavien asioiden listalla. Tapahtumaan kutsuttaville oli lähetettävä kutsut. Aikuisten kutsun lähetin täysin samalle ryhmälle, joille olin lähettänyt kyselyn. Kirjalliset kutsut lähtivät myös Rauman Lasten Parlamenttilaisille ja Nuorisovaltuuston edustajille. Lehdistölle lähetin myös kutsun tulla paikalle ja lehdistötiedotteen. Koulujen rehtoreille lähetin tiedotteen päivästä. Päivä toteutui osin koulupäivän aikana (tiedotteet ja kutsut liitteenä numero 3). Oli järjestettävä kuljetukset. Osa kouluista sijaitsee useiden kilometrien päässä kaupungintalosta, joten oli hoidettava tarvittaessa lasten taksikyvyditykset.

Rauman Lasten Parlamentin ja Nuorisovaltuuston kanssa valmistauduimme hyvin päivää varten. Luimme kyselyn vastauksia, jotta kyselyyn vastanneiden ääni tulisi kuulluksi, ei ainoastaan päivään osallistuvien lasten ja nuorten. Lapset ja nuoret tunsivat toisensa hyvin ja samoin meidät nuoriso-ohjaajat. Tämä helpotti osaltaan heidän jännitystä. Paikalla olisi paljon tuttuja ihmisiä. Työskentelyyn päivän keinoksi valitsin ryhmätyöskentelyn. Näin saisimme monta asiaa käsitellyksi, sekä lapset ja nuoret uskaltautuisivat helpommin sanomaan mielipiteensä pienessä ryhmässä. Aiheita oli neljä, mutta kaikki olivat laajoja. Lapset ja nuoret jaettiin neljään ryhmään. He saivat itse esittää toiveensa ja pääsivät ryhmään, jossa käsiteltiin heitä kiinnostavia aiheita.



#### 4. TAPAHTUMAPÄIVÄ

Nuorisopalveluilla oli vastuu päivän järjestelyistä. Vaikka suurimman vastuun kannoin itse, oli koko työyhteisö järjestelyissä mukana. Jokainen kuudesta nuoriso-ohjaajasta kantoi vastuuta ja teki päivässä oman osuutensa. Ilman työyhteisöäni en olisi onnistunut päivää toteuttamaan. Nuorisovaltuustolle ja Rauman Lasten Parlamentille kaikki Rauman kaupungin nuoriso-ohjaajat olivat tuttuja ennestään, ikä helpotti lasten ja nuorten osalta päivää. Ajallisesti suurin työ oli tehty ennen tapahtumapäivää. Nyt osaksi nautittiin etukäteistyön tuloksista. Etukäteisjärjestelyt oli tehty hyvin ja huolella. Järjestäjän puolelta jokainen tiesi tehtävänsä ja hoiti oman osuutensa mallikkaasti. Paikalle kutsutuille aikuisille oli annettu etukäteen riittävä määrä tietoa päivän tarkoituksesta ja aikataulusta. Lapset ja nuoret oli valmisteltu hyvin.

Lapset ja nuoret saapuivat kaupungin talon valtuustosaliin kahta tuntia ennen päivään kutsuttuja aikuisia aikaisemmin. Heidän kanssa käytiin vielä päivän kulkua läpi. Varmistin, että jokainen tietää ryhmänsä ja tehtävänsä. Lapsilla ja nuorilla oli mahdollisuus myös purkaa jännitystään ja keskustella vielä päivään valikoiduista aiheista. Vaikkakin suurin ja isoin työ päivän järjestelyistä ja lasten valmistelusta oli tehty jo aikaisemmin, niin silti tämä aika ennen varsinaisen tapahtuman alkua oli lapsille ja nuorille tärkeää. He saivat vielä varmuutta esiintymiselle. Moni halusi käydä vielä keskusteluja, ja saada meiltä tutuilta aikuisilta vahvistusta itsellensä. Kannustimme lapsia ja nuoria esittämään rohkeasti mielipiteensä, siitäkin huolimatta, että ne olisivat kriittisiä. Lapsille ja nuorille oli varattu myös välipala.

Pienen jännityksen tilanteeseen toi se, etteivät kaikki aikuiset olleet ilmoittaneet tulostaan etukäteen. Toki kutsussa oli ollut viimeinen ilmoittautumispäivä ja olin sitä usean otteeseen monelta kysynyt, mutten ollut saanut vastausta kaikilta. Sitä mukaan, kuin aikuisia tuli, jaoin heitä niihin ryhmiin, jotka olivat lasten ja nuorten kanssa etukäteen muodostettu. Tämä oli minulle hankala hetki, mutta uskon onnistuneeni siinä ilman,

että paikallaolijat huomasivat viime hetken ryhmien säätelyä. Kaikkien aikuisten saavuttua paikalle tilaisuus oli valmis alkamaan.

Rauman nuorisovaltuuston puheenjohtaja toimi tilaisuuden puheenjohtajana yhdessä nuorisopalveluiden päällikön kanssa. Minun tehtäväni oli alkutervehdyksien ja esittelykierroksen jälkeen esitellä kyselyn tulokset ja poimintoja nuorten vastauksista. Päivän ohjelma käytiin yhteisesti vielä läpi ja ryhmäjaot sekä aiheet esiteltiin.

#### 4.1 Ryhmätyöskentely

Tilassa oli varattu jokaiselle ryhmälle oma paikka. Jokaisessa ryhmässä oli puhetta johtamassa nuoriso-ohjaaja. Ryhmiä oli neljä ja aiheet olivat seuraavat: Nuorten koontumis- ja liikuntapaikat sekä tapahtumat; Nuorille tehtävä valistustyö; Rauman yritystoiminta; sekä tiedotus. Jokaisella ryhmällä oli lisäkysymyksenä ”Mitä tehdä maauimalalle?”

Ryhmä valitsi joukostaan sihteerin ja ryhmätyön esittelijän. Yksi nuoriso-ohjaajista toimi tilaisuudessa niin sanottuna ”Kellokallena”. Hänen tehtävänä oli kierrellä ryhmien joukossa ja kuunnella keskustelua, sekä ilmoittaa säännöllisesti jäljellä olevan ajan ryhmäläisille. Jokaisella ryhmällä oli tavoitteena saada kirjattua keskustelua ylös, ja toivon mukaan saada aikaan konkreettisia ehdotuksia, ja nimetä niille vastuuhenkilöt ja aikataulu. Alun perin olin suunnitellut aikaa ryhmätyöskentelyä varten 30 minuuttia. Kellokallen ansiosta huomasimme keskustelun käyvän vilkkaana, joten muutimme suunnitelmaa ja annoimme lisäaikaa 15 minuuttia. Ryhmät olivat toimivia ja niissä käytiin hyvää keskustelua. Ryhmässä lasten ja nuorten ääni tuli todella kuuluksi, ja aistittavissa oli molemminpuolinen kunnioitus ja halu työskennellä yhdessä. Ryhmäkeskustelut toivat aikuiset lähelle lapsia. Aikuiset olivat silminnähdessä innokkaita kuulemaan lasten ja nuorten mielipiteitä. Päivä poiki hyviä ideoita esimerkiksi kouluissa suoritettavaan päihdevalistustyöhön. Kasvatus- ja opetustoimen johtaja pyysi nuorisovaltuustoa toimittamaan virallisen kannanoton siitä, mitä heidän mielestään valistustyön tulisi Raumalla olla. Päivä antoi paljon ideoita koulujen suorittamaan valistustyöhön. Lasten ja nuorten ehdoton kanta oli, että valistustyö aloitetaan aivan liian myöhään ja se toteutetaan liian pehmein keinoin. Tässä muutamia lasten ja nuorten kommentteja aiheesta: -

*”päihdevalistus aloitetaan kovin myöhään. Jo 3-4 luokkalaiset ovat hyvin tietoisia ja kokeilunhaluisia päihkeitä kohtaan, he eivät vain koskaan ole kuulleet haittavaikutuksista, kun vanhemmat olettaa ettei lapsi tiedä päihteistä vielä 10-vuotiaana. Jos päihdevalistus aloitettaisiin jo 5-6. lk. niin pystyttäisiin vähentämään kokeiluja ja kokeiluista seuraavaa pitempiaikaista riippuvuutta.*

*”Kertomalla rehellisesti alkoholin ja huumeiden haitoista, ei liian holhoavasti vaan asettumalla nuorten asemaan”*

*” Keskustelemalla lasten ja nuorten ongelmista ja murheista. Jos suruun löytyy ratkaisu, se saattaisi estää joidenkuiden nuorten päihdekäyttöä.”*

Edellä mainitut esimerkit valitsin, koska ne kuvaavat hyvin kyselyn vastausten luonnetta. Useat vastaukset olivat hyvin samankaltaisia. Ja nimenomaan päihdevalistus herätti paljon keskustelua tapahtumassa, joten nostin sen myös esimerkiksi opinnäytetyöhöni. Aihe koskettaa monia lasten ja nuorten parissa toimivia tahoja. Valistustyö ei ole pelkästään koulun vastuulla. kyselyn vastaukset ja tapahtumassa käyty keskustelu antaa paljon tietoa ja vinkkejä lasten ja nuorten parissa toimijoille.

Tapahtumassa moni viranhaltija sai lasten ja nuorten silmissä kasvot, tällä on hyvin suuri merkitys osallisuuden edistymiselle Raumalla. Tämä edes auttaa tulevaisuudessa lasten ja nuorten kynnystä ottaa yhteyttä viranhaltijoihin tilanteen sitä vaatiessa.

Kirjassa *Nuorisotyötä on tehtävä* antaa tukea ajatukselle kuullaanko päivän konseptista. Osallisuutta rakennetaan nuorten ja aikuisten välisissä neuvotteluissa. On siis tärkeää, että lapset, nuoret ja aikuiset kohtaavat aidosti ja käyvät keskustelua tasa-vertaisina. (Horelli, Haikola, Sotkasiira, 227)

Ryhmätyöskentelyn jälkeen kokoonnuimme kaikki takaisin valtuustosaliin ja ohjelma jatkui aikataulun mukaan. Jokainen ryhmä tuli vuorollaan esittelemään tuotoksensa. Ryhmä oli itse valinnut joukostaan esittelijän. Käytännössä ryhmätöiden purku toteutettiin seuraavalla tavalla: jokaisessa ryhmässä oli kannettava tietokone ja muistitikul-

le tallennettu valmis kaavio, mihin he kirjasivat keskustelut. Oman ryhmän vuoron koittaessa, muistitikku siirrettiin valtuusosalin koneelle ja heijastettiin videotykin avulla kaikkien nähtäväksi. Jokaisen esittelyn jälkeen oli yhteistä keskustelua aiheesta noin 20 minuuttia, joten kaikki pääsivät vaikuttamaan jokaiseen käsiteltyyn aiheeseen. Nämä asiat voitiin helposti kirjata samaan kaavioon. (ryhmien kaavakkeet liitteenä numero 4).

Keskustelu oli koko päivän vilkasta ja puheenjohtaja sai olla tiukkana jakaessaan puheenvuoroja. Tarkoituksena oli, että kaikki saavat tilaisuuden sanoa mielipiteensä, joten pitkiin puheenvuoroihin ei ollut aikaa. Nuoresta iästään huolimatta Nuorisovaltuuston puheenjohtaja selviytyi tehtävästään hyvin. Nuorten kokoontumispaikat, liikuntatilat ja tapahtumat ryhmän esittelyn yhteydessä käydyn keskustelun lopuksi päätettiin perustaa nuorista, lapsista ja nuorisopalveluiden henkilökunnasta työryhmä jonka tarkoituksena on valmistella uutta nuorisotilaa Raumalle. Samalla kertaa kulttuuri- ja vapaa-aikaviraston johtaja ja samaisen viraston lautakunnan puheenjohtaja lupasivat selvittää mahdollista vapaata liikuntasalivuoroa lapsille ja nuorille. Nämä asiat olivat nuorille merkityksellisiä ja näiden tarve tuli hyvin voimakkaasti esille kyselyn tuloksissa. Oli hienoa, että Nuorisovaltuustolaiset pystyivät ajamaan koko kaupungin lasten ja nuorten asiaa.

Päivän päätti Nuorisovaltuuston käsikirjoittama ja näyttelemä video päihteistä. Video sai ensi-iltansa tapahtumassa. Video on jo sittemmin kiertänyt raumalaisissa kouluissa ja tarkoituksena on, että video toimii keskustelun avaajana jatkossakin valistustunneilla. Videon ideana on, että nuoret valistavat nuoria. Tämä video on yksi hyvä esimerkki siitä, miten lasten ja nuorten mielipidettä arvostetaan. Videon tekoprosessi käynnistyi kouluterveyskyselyn tuloksista. Sieltä nousi huoli nuorten lisääntyneestä päihteiden käytöstä. Erityisenä huolena oli kannabiksen kokeilun lisääntyminen Raumalla. Hyvinvointityöryhmä tilasi videon Nuorisovaltuustolta. Hyvinvointityöryhmä on moniammatillinen työryhmä Raumalla, missä nuorisovaltuusto on myös edustettuna.

Yhtenä ajatuksena oli, että Kuullaanko -päivä olisi nähtävissä netissä, jolloin se olisi kaikkien Raumalaisten lasten ja nuorten nähtävissä ja kommentoitavissa. Tällä kertaa se ei teknisistä ja taloudellisista syistä ollut mahdollista. Idea jäi kuitenkin elämään ja tavoitteena on, että ehkä jo seuraavassa tapahtumassa tämä olisi mahdollista.

Päivä antoi mielestäni paljon eväitä sille, miten me aikuiset voimme parantaa monia lapsille ja nuorille suunnattuja palveluja. Päivällä ja siitä seuranneilla työryhmillä ja asioista, joita lähdettiin viemään eteenpäin, on merkitystä ja osaltaan parantavat lasten ja nuorten elinoloja Raumalla.

## 5. JOHTOPÄÄTÖKSET

Lapsilla ja nuorilla on paljonkin sanottavaa. Se vaatii meiltä aikuisilta avointa mieltä ja tahtotilaa kuunnella sekä ottaa vakavasti lasten ja nuorten sanomiset. Kuullaanko -päivä ja kysely osoittivat selkeästi sen, että nuoret ovat omien elinolosuhteidensa parhaita asiantuntijoita. Heillä on tietoa, jota me aikuiset tarvitsemme voidaksemme luoda parempia palveluita heitä varten. On tärkeää mahdollistaa nuoria tekemään asioita itse, ei olemaan ainoastaan toiminnan kohteina. Kyselyn tulokset yllättivät minut useassa kohdassa. Lapsilla ja nuorilla on tietoa ja asiantuntemusta omalta elinpiiriltään. He tietävät, millaisia palveluita tarvitsevat, paremmin kuin me aikuiset. Meidän aikuisten on osoitettava luottamusta lapsia ja nuoria kohtaan. Meidän on nähtävä heidät tasavertaisina meidän aikuisten kanssa. Meidän on kannustettava lapsia ja nuoria olemaan aktiivisia, ymmärtämään, että jonain päivänä he voivat olla aktiivisia aikuisia. Lasten ja nuorten kuuleminen ja heidän ottaminen mukaan asioiden valmisteluun ja päätöksen teko prosessiin ei ole vaikeaa.

Kysely oli mielestäni onnistunut, vaikkakin työläs. Se, että kiersin itse mukana, oli hyvä ratkaisu. Haasteena oli aikuisten sitoutumattomuus asialle. Vastauksia heille suunnatusta kyselystä jäi paljon saamatta. En osaa eritellä joidenkin tahojen sitoutumattomuuden syitä. Mielestäni itse tein työtä aktiivisesti ja olin yhteydessä eri tahoihin. Poikkeuksia toki löytyi. Oli myös hyvinkin sitoutuneita ja innokkaita aikuisia. He olivat koko prosessin ajan aktiivisia. He pitivät Kuullaanko-tapahtumaan osallistumisesta tärkeänä osana myös omaa työtään.

Tavoitteestani huolimatta lasten ja nuorten kuuleminen ei ole Raumalla vielä osa päätöksentekoprosessia. Syitä tähän on varmasti useita, kuten tiedon puute ja toimiva malli lasten ja nuorten kuulemisesta. Kaikki virkamiehet eivät ole syystä tai toises-

ta sitoutuneet lasten ja nuorten kuulemiseen. Oman ehdotuksen tilanteen parantamiseksi annan luvussa 5.2, Kehittämisehdotukset.

Haasteellisin osuus koko prosessin aikana oli aikuisten sitouttaminen asialle. Päivään osallistuvien aikuisten määrä oli vähäinen, kutsuttujen suuresta lukumäärästä huolimatta. Se, mistä tämä johtuu, minulla ei ole tietoa. Tieto päivämäärästä ja kellonajasta meni aikuisille noin kaksi kuukautta etukäteen. Kestoltaan tapahtuma oli muutaman tunnin mittainen ja se järjestettiin virka-aikana. Lähetin myös muistutusviestejä asiasta. Olin yhteydessä kaikkiin kutsuttuihin useaan kertaan. En usko, että vähäinen osallistuminen johtui järjestelyistä tai tiedottamisesta. Kyselyn tiivistelmän toimitin kaikille päivään kutsutuille tahoille. Toivon heidän näkevän sen mahdollisuutena kehittää palveluitaan. Kyselyssä saimme paljon tietoa ja suoria kehittämissideoita. Se kertoi monelta osin myös sen, missä olemme onnistuneet. Raumalla on paljon asioita, joihin lapset ja nuoret ovat tyytyväisiä. Kaikki ei ole huonoa. Toivon, että kyselyn tarjoamaa tietoa osattaisiin käyttää hyödyksi eri hallintokunnissa. Kyselyn lähetin kaikille päivään kutsutuille. Kaikille kutsutuille tarjottiin siis mahdollisuus tutustua päivän antiin.

Paikallinen media ei myöskään osoittanut kiinnostusta tapahtumalle, mikä oli suuri pettymys minulle ja myös nuorille. Tapahtumaan ei tullut kutsusta huolimatta paikalle ainuttakaan median edustajaa. Tämä ilmiö oli toki tuttu minulle jo aikaisemmilta kerroilta. Ainoastaan yksi paikallinen radio halusi haastatella meitä tapahtumasta seuraavana päivänä. En tiedä olisinko itse voinut olla median suhteen aktiivisempi. Lähetin kutsun ja lehdistötiedotteen Rauman kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Näin jälkikäteen ajateltuna olisin voinut olla itse yhteydessä toimittajiin. Mielestäni lasten ja nuorten kuulemisen toteutumiseksi ja sen tärkeyden ymmärtämiselle medially on tärkeä osa. Kun asia on esillä, sitä ei voi lakaista maton alle.

### 5.1 Arviointi päivän kulusta

Näin jälkikäteen on helppo huomata joitakin virheitä joita tein. Ensimmäkin aiheita käsiteltäväksi muutamassa tunnissa oli liikaa. Keskusteluun varattu aika oli myös liian lyhyt. Ryhmätyöskentelyssä asioiden kirjaamista olisi pitänyt suunnitella tarkemmin.

Nopeatempoisessa keskustelussa nuoren ollessa sihteerinä asioiden poimiminen oli vaikeaa. Ryhmätyöskentelyyn olisikin pitänyt varata enemmän aikaa. Tarkoitus oli, että esiin nousseille asioille nimetään vastuuhenkilö, joka on raportointivollinen Nuorisovaltuustolle asian etenemisestä. Valitettavasti kuitenkin useiden asioiden kohdalla vastuuhenkilö jäi nimeämättä. Kuullaanko -päivänä olin itse myös yhden ryhmän ohjaajana, mikä näin jälkikäteen ajateltuna ei ollut hyvä ratkaisu. Tärkeämpää olisi ollut käydä seuraamassa ja kuuntelemassa muiden ryhmien työskentelyä. Olisin tässä roolissa varmasti nähnyt helpommin koko kokonaisuuden. Nyt aikani meni paljolti ryhmätyöskentelyyn ja siihen liittyviin tehtäviin.

Ryhmätyöskentelyt olivat keinona toimiva; lasten, nuorten ja aikuisten välille syntyi luontevaa ja hyvää keskustelua. Oli oikea ratkaisu käyttää etukäteen paljon aikaa Nuorisovaltuuston ja Lasten Parlamentin lasten valmisteluun. He tunsivat hyvin kyselyn tulokset ja olivat miettineet, miten asioita tuoda esiin. Heille kaikilla oli harjoittelun myötä tullut varmuutta. Lapset ja nuoret antoivat päivään hyvän panoksen ja on pitkälti heidän ansiotaan, että päivä onnistui. He osasivat keskustella ja perustella kantojaan ja tuoda selkeitä yksinkertaisia parannusehdotuksia. Mielestäni Kuullaanko -päivä tapahtumana on hyvä konsepti. Pientä hiontaa ja sitoutumisen määrän lisäämistä tarvitaan. Tapahtuman jälkeen oli helpottunut ja ”takkityhjä” olo. Nuoret ja lapset olivat tyytyväisiä, joskin hekin olisivat toivoneet konkreettisempia lupauksia ja aikatauluja. Monet asiat ja lupaukset jäivät aika ympäröyöiksi. Se ei toki ollut nuorten vika eikä välttämättä järjestelyistä johtuva asia. Monet asiat olivat vaikeita ja isoja kokonaisuuksia ja lupauksen antaminen oli vaikeaa. Joiltakin osin oli hyvin vaikeaa saada päättäjiä saapumaan paikalle ja vastaamaan kyselyyn.

## 5.2. Kehittämissuositukset

Kuulemispäiviä tulisi järjestää useammin. Myös tilanteen etenemistä olisi tärkeää seurata suunnitelmallisemmin kontrollipäivissä, joihin asianosaiset kokoontuisivat. Oma ehdotukseni on, että näin alkuun kuulemispäiviä järjestettäisiin kaksi kertaa vuodessa. Noin kolmen kuukauden päästä kuulemispäivästä tulisi järjestää kontrollipäivä, jotta asiat eivät niin helposti jäisi käsittelemättä. Käsiteltäviä asioita tapahtu-

maa kohden tulisi olla vähemmän. Olisi tärkeää pitää entistä tarkemmin kiinni siitä, että saadaan aikaan konkreettisia muutoksia ja asiat viedään loppuun asti.

Onnistunut kuulemisjärjestelmä vaatii myös yhteydenpitoa ja kannanottoja tapahtumien välissä. Pelkät tapahtumat eivät riitä toimivaksi kuulemisjärjestelmäksi. Seuraavana oma ehdotukseni Rauman kuulemisjärjestelmäksi: Yhteydenpidon tulisi olla kaksisuuntaista. On tärkeää että Nuorisovaltuustolla ja Lasten Parlamentilla on yhteys jokaisen koulun oppilaskunnan hallitukseen. Tämä mahdollistaa lasten ja nuorten tasapuolisen kuulemisen. Järjestelmä toimii alhaalta ylöspäin ja ylhäältä alaspäin, jokaisesta peruskoulun ensimmäisestä luokasta aina kaupungin valtuustoon ja takaisin. Ajatuksena on, että jokaisesta Rauman koulun oppilaskunnan hallituksesta on edustaja Nuorisovaltuustossa tai Lasten Parlamentissa. Kouluista tulleet asiat etenevät näissä lasten ja nuorten vaikuttajaryhmissä ja nämä ryhmät vievät asian eteenpäin kaupungin organisaatiossa. Viranhaltijat taas vuorostaan voivat lähestyä Nuorisovaltuustoa kun tarvitsevat lasten ja nuorten näkökulmaa asiaan, jota he valmistelevat. Käytännössä ajattelin tämän toimivan osaksi sähköpostin välityksellä. Ihmisiä vaihtuu, joten nuorisovaltuustolla olisi kiinteä oma sähköposti, esimerkiksi [nuorisovaltuusto@rauma.fi](mailto:nuorisovaltuusto@rauma.fi). Tämän lisäksi tarvitaan kasvokkain tapahtuvaa vuoropuhelua. Vuoropuhelun tueksi järjestettäisiin vähintään kaksi kertaa vuodessa Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla?-tapahtuma. Näitä tapahtumia ja lasten ja nuorten vaikuttajaryhmiä ohjaisi ja kehittäisi nuorisopalvelut. Jokaista järjestettyä Kuullaanko -tapahtumaa varten pitäisi järjestää myös asioiden etenemisen seurantakerta. Näin ollen kasvokkain tapahtuvaa vuoropuhelua tapahtuisi vähintään neljä kertaa vuodessa. Tapahtumissa käsiteltävät asiat voivat aivan yhtä hyvin tulla nuorten tuomina kuin viranhaltijoiden tuomina. Toivottavaa myös on, että niin nuoret sekä aikuiset olisivat aktiivisia kanssakäymisessä myös tapahtumien välissä. Edellä mainitusta kuulemisjärjestelmästä on kuvio sivulla 33 (kuvio 1).

Nuorisovaltuuston ja Lasten Parlamentin työ vaatii myös jatkuvaa kehittämistä. Toimivan kuulemisjärjestelmän kannalta on tärkeää että, nämä ryhmät ovat itse aktiivisia, ottavat kantaa asioihin ja hakevat lisää näkyvyyttä paikallisessa mediassa.

Lapsia ja nuoria on aktiivisesti koulutettava ja kannustettava osallisuuteen. Samoin koulutusta tarvitsevat lautakuntien jäsenet, asioiden valmistelijat ja esittelijätkin, niin



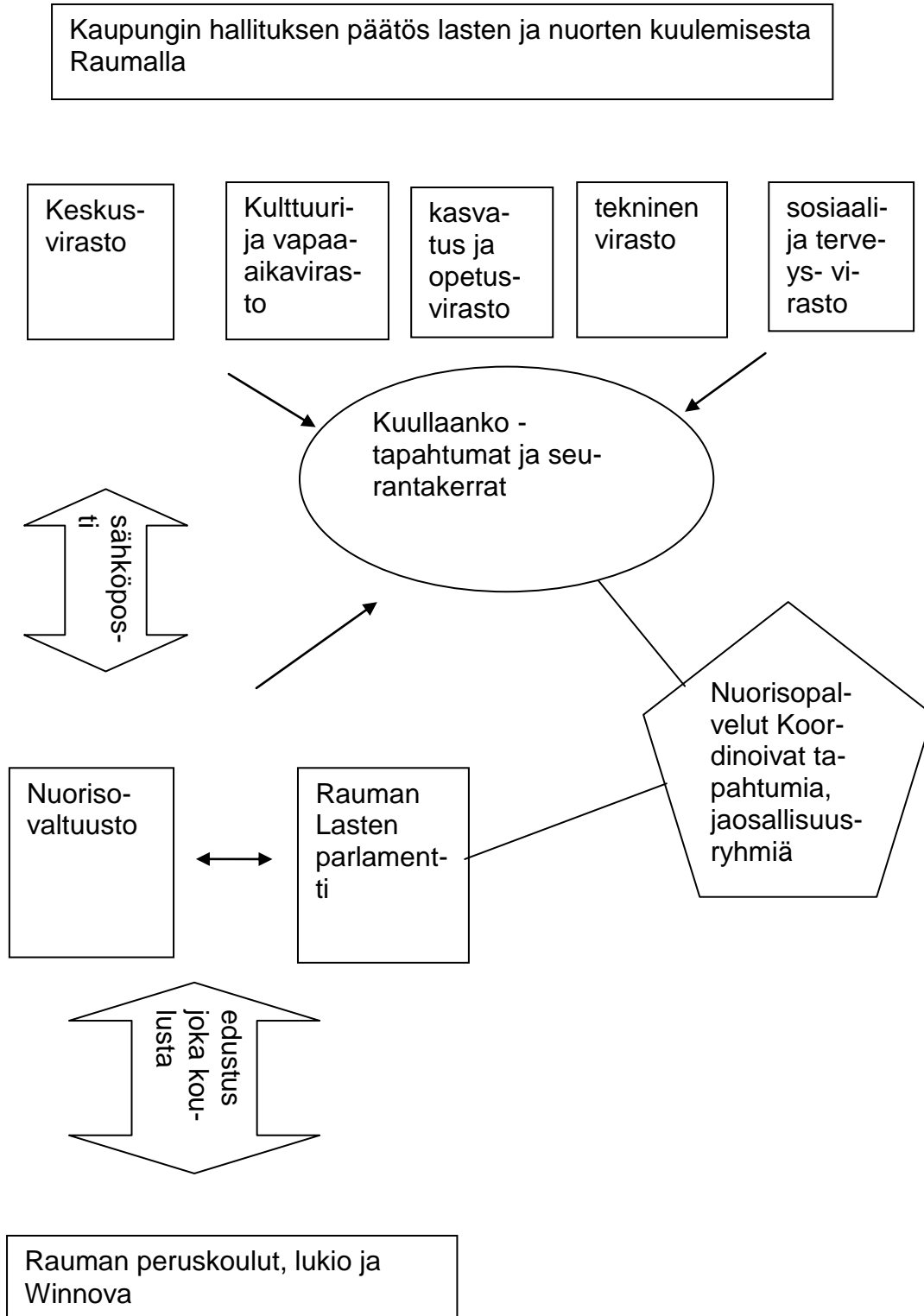
että kaikilla olisi riittävästi tietoja ja keinoja toteuttaa osallisuutta Raumalla. Tiedon lisääminen osallisuuden tärkeydestä erityisesti aikuisten keskuudessa on mielestäni äärimmäisen tärkeää. On keskeistä nähdä osallisuus kustannustehokkaana keinona parantaa lasten ja nuorten palveluja.

Osallisuuden toteutuminen on monen tekijän summa. Monialainen yhteistyö on tärkeää toimivan osallisuuden aikaansaamiseksi. Yhteistyö, jossa kunnan eri hallintokunnat, seurakunnat ja yhdistykset kehittäisivät yhteistoimintaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin eteen. Vaatii aikaa ja tahtotilan saada lasten ja nuorten kuuleminen osaksi arkista päätöksen tekoa.

Kehittämisehdotukseni voidaan kiteyttää kahdeksaan kohtaan:

1. Kaupungin yhtenäinen linjaus lasten ja nuorten kuulemisesta
2. Jokainen hallintokunta kouluttaa ja sitouttaa työntekijät toteuttamaan osallisuutta
3. Nuorisopalveluissa resurssien lisääminen
4. Kuullaanko -päivien määrää lisätään.
  - a. Kontrolli päivät jokaiseen Kuullaanko -päivään.
5. Nuorisovaltuuston ja Lasten parlamentin kehittäminen
6. Koulutus ja tiedottaminen
7. Kuulemisjärjestelmän mallin vakiinnuttaminen
8. Yhteys jokaisen koulun ja Nuorisovaltuuston ja Lasten Parlamentin

Kuvio 1. Ehdotus lasten ja nuorten kuulemisjärjestelmäksi Raumalla:



## LÄHTEET

### Kirjalähteet:

Gretschel, Anu & Kiilakoski Tomi 2008. Lasten ja nuorten kunta (toim.). 2.Painos. Helsinki. Hakapaino oy.

Gretschel, Anu 2008. Nuori- ei asiakkaaksi, vaan vaikuttamaan nuorisotyön keinoin. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2. muuttumaton painos Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 243-260

Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi 2012. Muistiiinpanoja Demokratiaoppitunnista. Millainen on lasten ja nuorten kunta 2010-luvulla? Nuorisotutkimusverkosto Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 57

Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi 2012 Demokratia oppitunti Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura Hkapaino. Helsinki

Harjula, Heikki & Prättälä Kari 2004 Kuntalaki Taustat ja tulkinnat. 5. uudistettu painos. Talentum Media oy.

Horelli, Liisa & Haikola, Lotta & Sotkansiira Tiina 2008. Osallistuminen nuorisotyö lähestymistapanaan. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2. muuttumaton painos Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto 217-242

Joensuu, Minna 2008 Millaista roolia lapselle tarjoavat kuntien lapsipoliittiset ohjelmat? Gretschel, Anu & Kiilakoski Tomi 2008. . Lasten ja nuorten kunta (toim.). 2.Painos. Helsinki. Hakapaino oy.

Kiilakoski, Tomi 2008 Johdanto: Lapset ja nuoret kuntalaisina. Gretschel, Anu & Kiilakoski Tomi 2008. Lasten ja nuorten kunta (toim.). 2.Painos Helsinki. Hakapaino oy. 8-20.

Kohonen, Kirsi & Tiala Toni 2002. Kuntalaiset ja hyvä osallisuus. Lupaavia käytäntöjä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi. Helsinki: Art-Print oy

Koivu Maija 2010 Osallisuuden taloa rakentamassa. Opas osallisuuden kehittämiseen kuntaorganisaatiossa. Elinkeino-,liikenne- ja ympäristökeskus

Vesikansa Sari 2028. Demokratiaperiaatteen soveltaminen lasten ja nuorten kanssa toimittaessa. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet - . 2. muuttumaton painos Helsinki: Nuori sotutkimusverkosto, 191-216

<https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/sopimus-kokonaisuudessaan/> viitattu 17.1.2015

[http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/lait\\_ja\\_saaedoekset/nuorisolaki.pdf](http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/lait_ja_saaedoekset/nuorisolaki.pdf) Viitattu 17.1.2015

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19950365#L4P27> Viitattu 18.1.2015

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19950365#L4P28> viitattu 18.1.2015

## LIITTEET

### Liite numero 1

Hei!

Vastaisitteko ystävällisesti kahteen alla olevaan kysymykseen ja varaathan tuon päivän kalenteriisi.

Raumalla järjestetään tiistaina 13.5.2014 Kuullanko lapsia ja nuoria Raumalla?-tapahtuma. Tapahtumassa viranhaltijat ja päättäjät keskustelevat yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Tapahtumaan kutsutaan virastojen päälliköitä, politikkoja, 3. sektorin ja Rauman seudun yrittäjien edustajia. Tapahtuman järjestää Rauman nuorisopalvelut yhdessä Rauman Nuorisovaltuuston ja Rauman lasten parlamentin kanssa, teemat kuullaanko-tapahtumassa ovat vaihdelleet vuosittain. Tämän vuoden teemana on lapsille ja nuorille suunnatut palvelut Raumalla. Raumalaisille lapsille ja nuorille 10-18 vuotiaille tehdään kysely koskien lasten ja nuortenpalveluita Raumalla. Toivomme teidän osallistuvan kyselyn laatimiseen vastaamalla kahteen kysymykseen:

Mitä sinä ja edustamasi taho haluatte kysyä nuorilta?

Mikä on toiveesi Raumalaisille lapsille ja nuorille?

Mieti kysymyksiä oman työsi ja edustamasi tahon kannalta. Toivon saavani vastaukset sähköpostiin 4.3.2014 mennessä.

Tapahtuma järjestetään siis tiistaina 13.5.2014 klo 14.00-16.00 Rauman kaupungin valtuustosalissa. Varaat iltapäivän nyt jo kalenteriisi, tarkempi kutsu ja tietoa päivän sisällöstä tulee noin neljä viikkoa ennen tapahtumaa.

Vastaan mielelläni tapahtumaan koskeviin kysymyksiin.

terveisin:

Mirja Parjanen

Nuoriso-ohjaaja

Puh. 02 834 3214, 040 172 6138

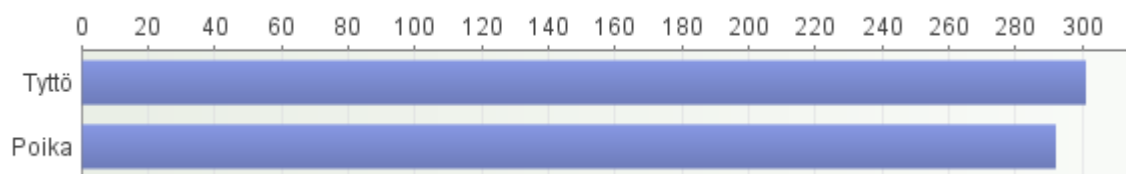
[mirja.parjanen@rauma.fi](mailto:mirja.parjanen@rauma.fi)

Liite numero 2 Kyselyn tiivistelmä:

## Palvelut lapsille ja nuorille Raumalla

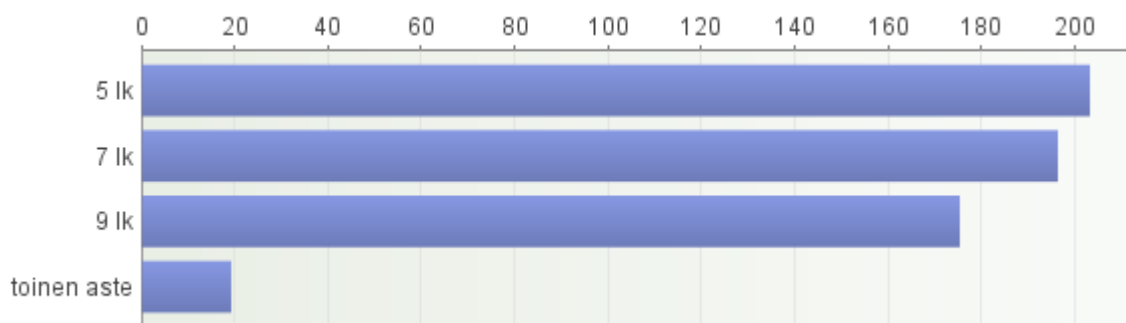
### 1. Sukupuoli

Vastaajien määrä: 593



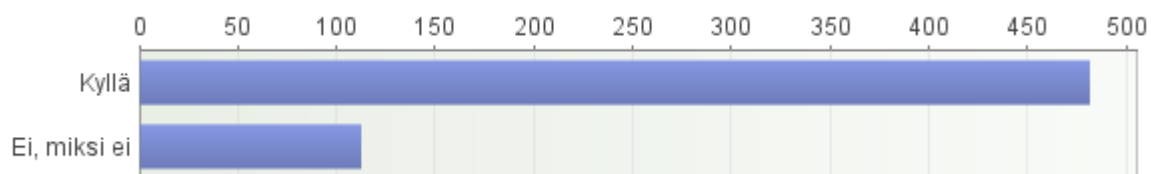
### 2. Luokka-aste

Vastaajien määrä: 593



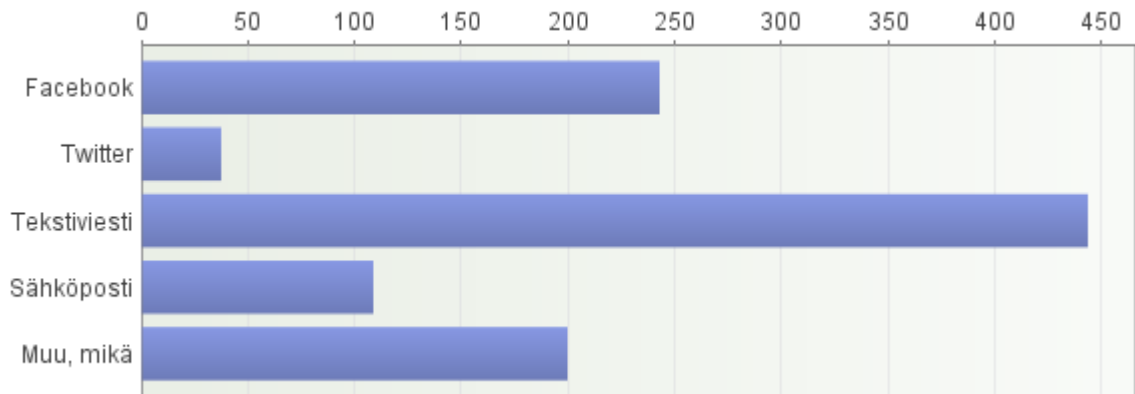
### 3. Onko vapaa-ajan harrastus ym. tarjonta mielestäsi riittävää?

Vastaajien määrä: 593



#### 4. Miten sinut tavoittaa parhaiten?

Vastaajien määrä: 593



Avoimet vastaukset: Muu, mikä

WhatsApp

129

Puhelin/soittamalla

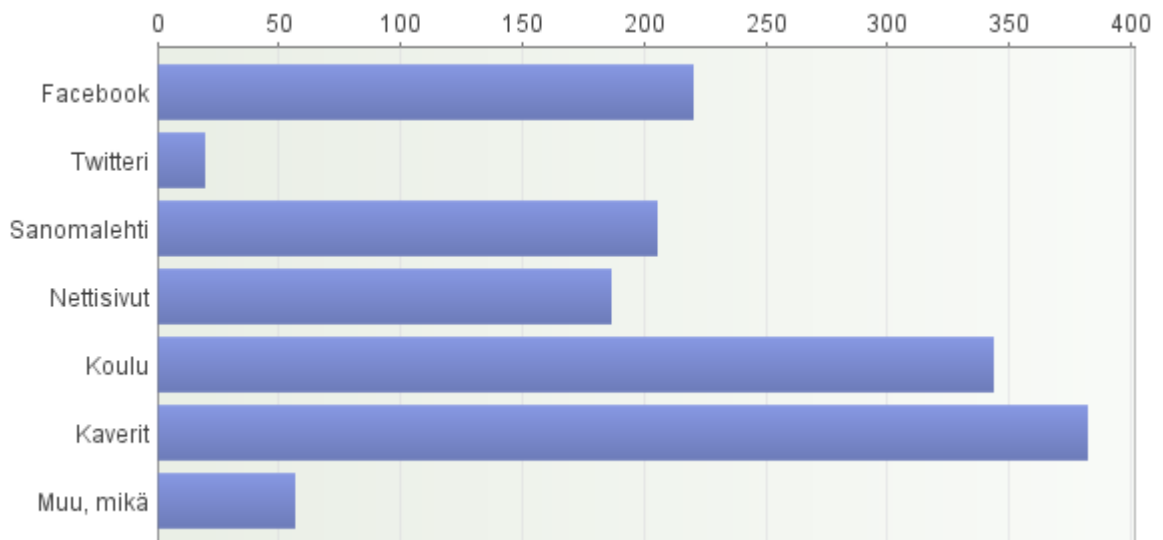
53

Muut (intagram, kik, skype, snapchat, steam, ym...)

25

#### 5. Miten saat tiedon lapsille ja nuorille suunnatuista tapahtumista?

Vastaajien määrä: 593



WhatsApp

16

Vanhemmat

6

Ei saa tietoa

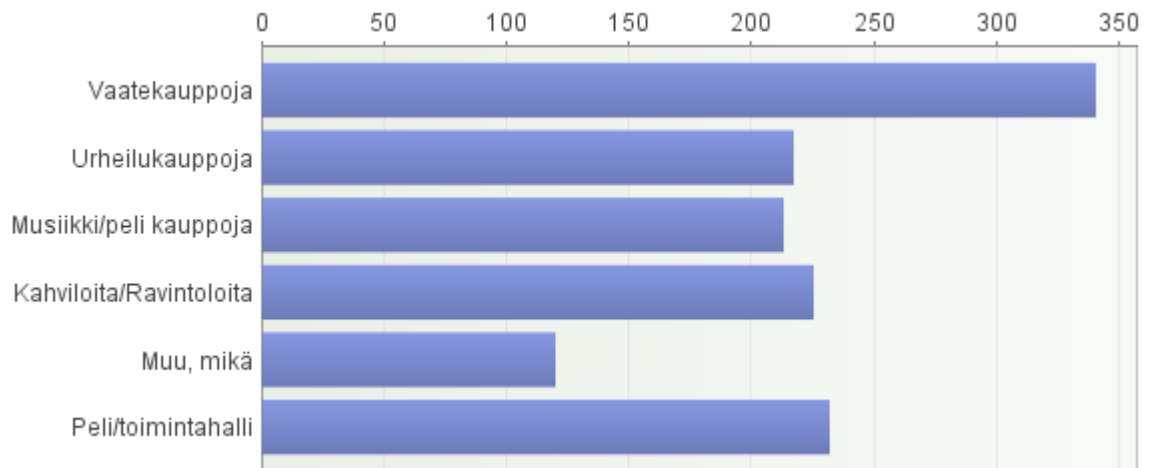
7

Muut ( TV, netti, kaverit, instagram, ym...)

19

## 6. Mitä yrityksiä haluaisit Raumalle lisää?

Vastaajien määrä: 586



Muu mikä vastaukset:

Ostoskeskus 11

Peli/toiminta/urheiluhalli 18

Nuorisotila 7

Ravintola 7

Vaatekauppa (Glitter, Tiger, H&M, Superdry, ym...) 6

Lappiin (kauppa, hevostalli, uimahalli, pelihalli, ravintola, ym...) 15

Muut (Nuuskatukku, sex shop, kylpylä, lego-kauppa, teollisuutta, ym...)

17

"Vähän niin kuin "Kuovi" mutta toiminnallisempi eli enemmän liikunnallista toiminta olisi mutta samalla myös "hengailupaikka". "

## 7. Mikä on kokemuksesi kouluterveydenhuollon palveluista?

Vastaajien määrä: 553

Hyvä kokemus 350

Harvoin paikalla/ ei pääse 85

Huono kokemus 40

en tiedä 35

Muu 47



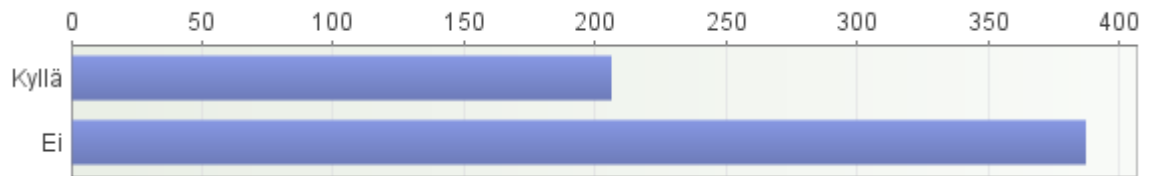
## 8. Kuinka tärkeäksi koet aikuisen läsnä olon vapaa-ajallasi?

Vastaajien määrä: 593

	en lainkaan tärkeäksi	vähän tärkeäksi	en osaa sanoa	tärkeäksi	hyvin tärkeäksi
Nuorisotilat	21 %	28 %	25 %	18 %	7 %
Julkiset tilat/kaupat, huoltoasemat	16 %	26 %	22 %	25 %	12 %
Harrastuspaikat	19 %	24 %	17 %	28 %	13 %
Muu, mikä	3 %	1 %	3 %	2 %	1 %

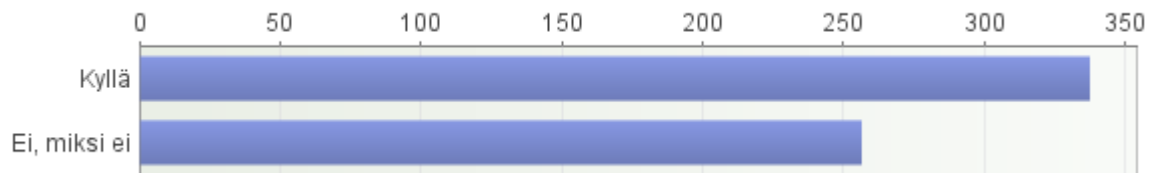
## 9. Tiedätkö miten pystyt vaikuttamaan kotikuntasi asioihin?

Vastaajien määrä: 593



## 10. Onko Rauman yritystarjonta mielestäsi riittävä? Saatko Raumalta kaiken tarvitsemäsi?

Vastaajien määrä: 593

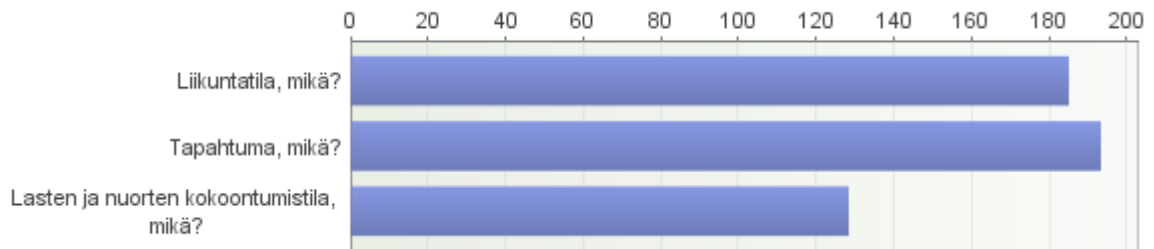


### Avoimet vastaukset: Ei, miksi ei

- Ei ole tarpeeksi kauppvoja tai ostoskeskusta; 157
- Liian vähän kahviloita; 9
- Nuorten tilat puuttuvat; 7
- Ei ole tarpeeksi harrastusmahdollisuuksia; 7

## 11. Mikä/ Mitkä nuorten toimitilat puuttuvat Raumalta?

Vastaajien määrä: 408



### Liikuntatilat 185/408 – 45 %

- liikuntahalli, missä mahdollisuus eri harrasteisiin esim. salibandy, sulkapallo, tennis, koripallo, voimistelu, kiipeilyseinä... (maksuttomia tai ainakin halvempia) 71/408 – 17 %
  - o vapaasti käytettävissä, ei ”seurapakkoa”, voisi vaan liikkua
- uimahalli, maauimala, vesipuisto 20/408 – 5 %

### Tapahtumat 195/408 – 48 %

- konsertteja, festareita yms. tapahtumia hyvillä esiintyjillä myös alaikäisille 57/408 – 14 %
- Gay pride, setan nuortenilta

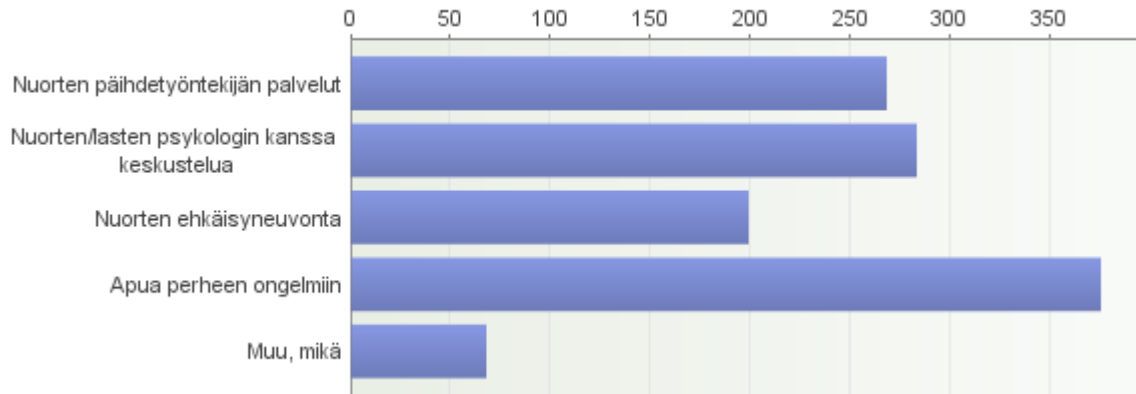
### Lasten ja nuorten kokoontumistila, mikä 130/408 – 32 %

- nuorisokahvila, vapaata oleskelua vapaa-aikana ja se olisi joka päivä auki 20/408 – 5 %
- pelihalli 13/408 – 3 %

”vapaamuotoinen paikka esim. kaupungilla, jossa olisi lupa purkaa tunteitaan vaikkapa betoniseinään maalaamalla

## 12. Mitä palveluita Rauman uuden perhekeskuksen tulisi tarjota lapsille ja nuorille?

Vastaajien määrä: 591



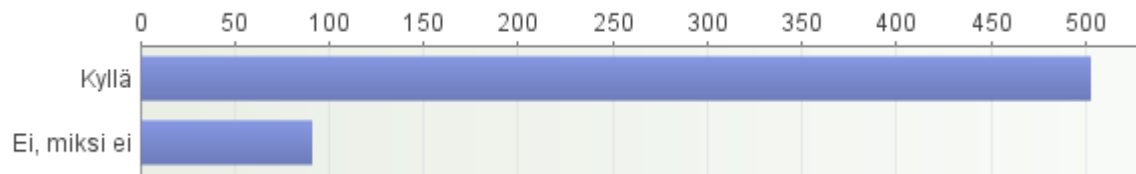
#### Muu, mikä

n. 60/591 – 10 %

- vieroitus esim. tupakka, huumeet, peli
- seksuaalisen suuntautumisen erilaisuuksia tukevia juttuja, setan nuorisoiltoja
- pääsisi helposti juttelemaan ongelmistaan, mm. sosiaalisista
- erilaisia terapiamuotoja esim. musiikkiterapia

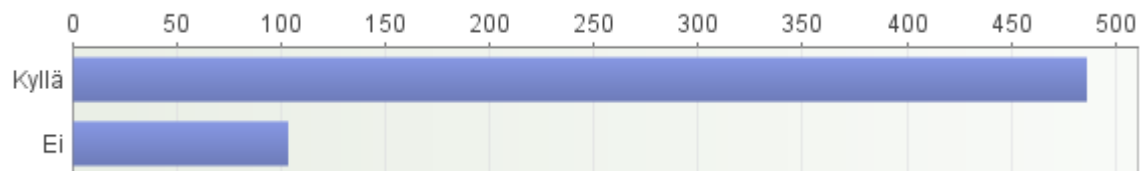
### 13. Onko nykyinen päihdevalistus riittävää?

Vastaajien määrä: 593



### 14. Tiedätkö mistä voit hakea neuvoja terveyteen, päihteisiin tai muihin mieltäsi painaviin asioihin?

Vastaajien määrä: 589



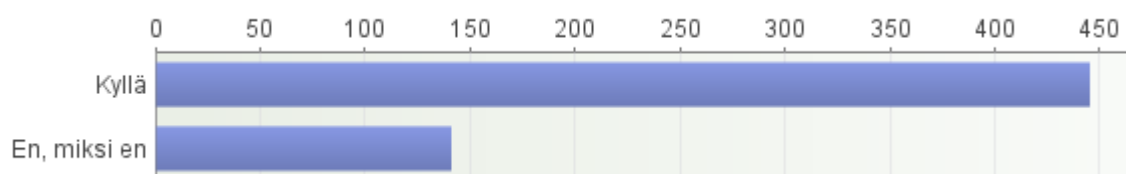
### 15. Millä tavalla lasten- ja nuorten parissa työskentelevät voisivat estää lasten ja nuorten huumeiden ja alkoholin kokeilua ja käyttöä?

Vastaajien määrä: 537

- Parempaa valistusta päihteiden haitoista, terveysvaikutuksista ja vaaroista; 182 (näistä 63 haluaisi kuvia, videoita ja henkilökohtaisesta käytöstä esimerkkejä)
- En tiedä; 126
- Huoltajien asettamat rajat ja esimerkin näyttäminen; 49
- Ei mitenkään; 34
- Puuttamalla päihteiden käyttöön; 25
- Poistamalla/ kieltämällä päihteet; 22
- Huoltajan/ aikuisen seura sekä yhdessä oleminen; 20
- Alle 18-vuotiaille ei myytäisi/ annettaisi päihteitä; 15

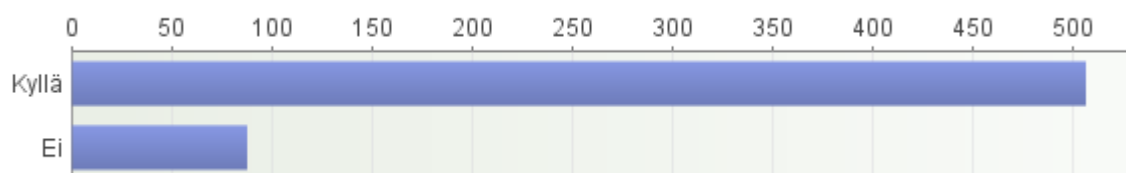
### 16. Uskallatko puuttua kun näet kiusaamista koulussasi?

Vastaajien määrä: 586



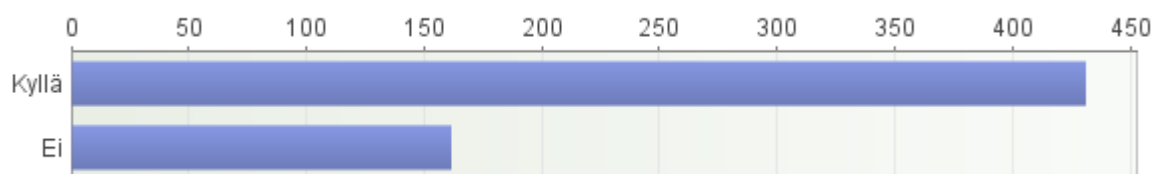
### 17. Onko Raumalla mielestäsi riittävästi lapsille ja nuorille suunnattuja terveyden ja sosiaalihuollon palveluja? Esim. terveydenhoitajan, kuraattorin, ehkäisyneuvolan sosiaaliohjaajan ym. palveluita.

Vastaajien määrä: 593



### 18. Löydätkö netistä/muista lähteistä helposti lapsille ja nuorille suunnatut palvelut?

Vastaajien määrä: 592



## 19. Tiedätkö mitä seuraavat termit tarkoittavat?

Vastaajien määrä: 593

	Kyllä	Ei	Yhteensä	Keskiarvo
Pikavippi	478	115	593	1,19
peliriippuvuus	577	16	593	1,03
velkaantuminen	547	46	593	1,08
ulosotto	467	126	593	1,21
Yhteensä	2069	303	2372	1,13

## 20. Mitä muita terveisiä, toiveita ja kehittämis ideoita sinulla lasten ja nuorten palveluista?

Vastaajien määrä: 496

- ”Nuorille pitäisi saada enemmän oleskelu- ja ajanviettopaikkoja koska nykyään on todella vähän tekemistä jos lähtee esim. kaupungille. Siitä seuraa myös joidenkin tyhmyyksien tekoa kun ei ole paikkaa jossa aikaa viettää niin aikaa kulutetaan päihteidenkin käytön parissa. Raumalla tarvittaisiin lisää shoppailu mahdollisuuksia ja ostomahdollisuuksia koska raumalla ei ole mitään mistä ostaa vaatteita hyvään hintaan, tai sitten kaikilla kavereilla on samanlaiset. Myös enemmän aktiviteetteja kaikenikäisille”
  - o kauppakeskus, kauppakeskus, kauppakeskus... 35/496 – 7 %
  - o nuorisokahvila, nuorisokahvila... 20/496 – 4 %
- ”Älkää antako alle 18 vuotiaiden sortua alkoholiin tai huumeisiin. Yrittäkää lopettaa koulukiusaaminen”
  - o päihteiden ja koulukiusaamisen ehkäiseminen 5/496 – 1 %
- ”Olisi kiva saada kunnollinen maauimala, missä olisi läpinäkyvää vettä...”
- ”Nuorten palveluja voisi kehittää enemmän ja niitä voisi tulla Raumalle enemmän”
  - o tapahtuma/messu jossa harrastusmahdollisuudet yms. tuodaan esiin 13/496 – 3 %
- ”Yhtenäiskoulu idea on toki hieno, mutta häiritsee lasten ja nuorten kasvamista.”
- ”Kenenkään ei tarvitsisi käydä homekoulussa ja parempaa kouluruokaa”
  - o kouluviihtyvyys 11/496 – 2 %
  - o Oivariini
  - o perunat
- liikenneyhteydet: paikallinen bussiliikenne, junayhteydet
- Liikuntatapahtumia, mm. telinevoimistelua, skeittausta, frisbeegolfia, pesäpalloa pojille, vesitanssia 28/496 – 6 %

- uimahallimaksujen alentamista
- ”nuorten aikoja esim. jäähalliin ja palloiluhalliin”
- cheerleadin-halli
- Lappiin palveluja: kauppoja, tapahtumia, liikuntasaleja ja esim. Hese; puututtaisiin kiusaamiseen ja syrjimiseen 8/496 – 2 %

## 21. Kaupunginjohtajan kysymys. Nimeä kolme asiaa, mitä haluaisit Raumalla kehittää.

Vastaajien määrä: 548

- Ostoskeskus, lisää kauppoja; 232
- Lisää harrastusmahdollisuuksia ja harrastuspaikkoja; 106
- Nuorisotiloja, vapaa-ajanviettopaikkoja lisää; 71
- Maaumalaa; 49
- Lisää tapahtumia; 46
- Uimahallin laajennus, uusi uimahalli; 43
- Kouluruokaa; 29
- Joukkoliikennettä; 24
- Lisää kahviloita; 21
- Huvipuisto; 21
- Koulurakennusten kunto; 19
- Kaupungin siisteys; 17

## 22. Kaupunginjohtajan kysymys. Mikä on mielestäsi parasta Raumalla?

Vastaajien määrä: 549

- Ostosmahdollisuudet; 58
- Liikuntatilat ja harrastusmahdollisuudet; 56
- Uimahalli; 47
- Kaupungin koko ja lyhyet välimatkat; 46
- Jääkiekko/ Lukko; 39
- Vanha Rauma; 32
- Meri; 30
- Tapahtumat; 13

Liite numero 3

## KUULLAANKO LAPSIA JA NUORIA RAUMALLA?-TAPAHTUMA

Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla?- tapahtuma järjestetään tiistaina  
13.5.2014  
klo 14.00-16.00 valtuustosalissa.

Päivän aiheena on tulokset kyselystä, joka teetettiin raumalaisille 5,7 ja 9 luok-  
kalaisille kevään aikana.  
Kysely toteutettiin teidän lähettämienne kysymysten pohjalta. Kiitos siitä.

Kyselyn tuloksista koottu tiivistelmä lähetetään teille ensi viikon aikana, joten  
voitte tutustua siihen ennen Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla?-tapahtumaa

Käsitlemme aiheita työryhmissä. Työryhmä koostuu viranhaltijoista,  
valtuutetuista, nuorista ja lapsista  
Ryhmän puheenjohtajana toimii nuoriso-ohjaaja. Ryhmä työskentelyn  
tuotokset puretaan kaikille tilaisuuden loppuksi.  
Järjestelyistä vastaa nuorisopalvelut yhdessä nuorisovaltuuston ja lasten par-  
lamentin kanssa.

Tervetuloa.

Yhteistyöterveisin:

Kulttuuri- ja vapaa-aikavirasto/nuorisopalvelut  
Mirja Parjanen  
nuoriso-ohjaaja

Liite numero 3. tiedote

Kutsu Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla?-taphtumaan

Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla? –tapahtuma järjestetään tiistaina 13.5.2014 klo 13.00-16.00 kaupungintalolla valtuustosalissa.

Tapahtumaan osallistuvat Rauman Lasten Parlamentin, Nuorisovaltuuston jäsenet ja varajäsenet. Tasavertaisuuden vuoksi on tärkeää, että jokaisesta koulusta olisi paikalla edustaja tapahtumassa. Rauman Lastenparlamentin jäsenille ja varajäsenille on lähetetty henkilökohtainen kutsu tapahtumaan.

Lapsille tarjotaan välipala tapahtumassa.

Järjestelyistä vastaa Rauman kaupungin nuorisopalvelut. Tapahtumassa on läsnä nuoriso-ohjaajat, jotka huolehtivat lasten ohjauksesta koko tapahtuman ajan.

Osallisuus terveisin

Mirja Parjanen

Lisätietoja:  
Nuoriso-ohjaaja  
Mirja Parjanen 040 172 6138  
mirja.parjanen@rauma.fi



Liite numero 4:

### **Kuullaanko lapsia ja nuoria Raumalla 2014**

Nuorten kokoontumispaikat, liikuntatilat ja tapahtumat.

Millainen nuortenkokoontumistilan tulisi olla?

Onko mahdollista saada ns. vapaita hötsä-vuoroja?

Mitä tapahtumia?

Miten nuoret voivat itse olla järjestelyistä mukana?

Dokumentointi

Asia	Toimenpide/ tiedoksi anto	Kuka vastaa (organisaatio, henkilö) Raportoi asian etenemisestä Nuvaa ja RLP:tä	Aikataulu

IDEAT